

કરીએ દોસ્તી ગણિતની

કાર્યપુસ્તિકા

ધોરણ : બીજું

સમગ્ર શિક્ષા અંતર્ગત

રાજ્ય શૈક્ષણિક સંશોધન અને પ્રશિક્ષણ પરિષદ, મહારાષ્ટ્ર, પુણે.

‘કરીએ દોસ્તી ગણિતની’ : કાર્યપુસ્તિકા : ધોરણ બીજું

- પ્રવર્તક : શાલેય શિક્ષણ વિભાગ, મહારાષ્ટ્ર શાસન
- પ્રકાશક : રાજ્ય શૈક્ષણિક સંશોધન અને પ્રશિક્ષણ પરિષદ, મહારાષ્ટ્ર, પુણે.
- પ્રેરણા : મા. વંદના કૃષ્ણા (ભા.પ્ર.સે.)
અપર મુખ્ય સચિવ, શાલેય શિક્ષણ અને ક્રીડા વિભાગ, મંત્રાલય, મુંબઈ.
- માર્ગદર્શન : મા. વિશાલ સોલંકી (ભા.પ્ર.સે.)
આયુક્ત (શિક્ષણ), મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય, પુણે.
: મા. રાહુલ દ્વિવેદી (ભા.પ્ર.સે.)
રાજ્ય પ્રકલ્પ સંચાલક, મહારાષ્ટ્ર પ્રાથમિક શિક્ષણ પરિષદ, મુંબઈ.
- સંપાદક : મા. દિનકર ટેમકર
સંચાલક, રાજ્ય શૈક્ષણિક સંશોધન અને પ્રશિક્ષણ પરિષદ, મહારાષ્ટ્ર, પુણે.
- સહસંપાદક : ડૉ. વિલાસ પાટીલ
સહસંચાલક, રાજ્ય શૈક્ષણિક સંશોધન અને પ્રશિક્ષણ પરિષદ, મહારાષ્ટ્ર, પુણે.
- કાર્યકારી સંપાદક : વિકાસ ગરડ
પ્ર. પ્રાચાર્ય, રાજ્ય શૈક્ષણિક સંશોધન અને પ્રશિક્ષણ પરિષદ, મહારાષ્ટ્ર, પુણે.
ડૉ. પ્રભાકર ક્ષીરસાગર
વરિષ્ઠ અધિવ્યાખ્યાતા, ગણિત વિભાગ,
રાજ્ય શૈક્ષણિક સંશોધન અને પ્રશિક્ષણ પરિષદ, મહારાષ્ટ્ર, પુણે.
વૃષાલી ગાયકવાડ
અધિવ્યાખ્યાતા, ગણિત વિભાગ,
રાજ્ય શૈક્ષણિક સંશોધન અને પ્રશિક્ષણ પરિષદ, મહારાષ્ટ્ર, પુણે.
- સંપાદન સહાય : વૈશાલી ગાઢવે
વિષય સહાયક, ગણિત વિભાગ,
રાજ્ય શૈક્ષણિક સંશોધન અને પ્રશિક્ષણ પરિષદ, મહારાષ્ટ્ર, પુણે.
ભક્તિ જોશી
વિષય સહાયક, ગણિત વિભાગ,
રાજ્ય શૈક્ષણિક સંશોધન અને પ્રશિક્ષણ પરિષદ, મહારાષ્ટ્ર, પુણે.
- પ્રથમ આવૃત્તિ : જાન્યુઆરી ૨૦૨૧
- પ્રતી : 500
- અર્થ સહાય : સમગ્ર શિક્ષા, મહારાષ્ટ્ર પ્રાથમિક શિક્ષણ પરિષદ, મુંબઈ.
- મુદ્રક : રૂના ગ્રાફિક્સ, પુણે.
- © સર્વ હક પ્રકાશનના સ્વાધીન.

કરીએ દોસ્તી ગણિતની

કાર્યપુસ્તિકા

ધોરણ : બીજું

સમગ્ર શિક્ષા અંતર્ગત

નામ : _____

શાળા : _____

ધોરણ : _____ વર્ગ : _____

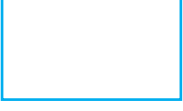

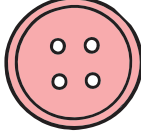
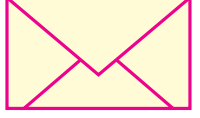
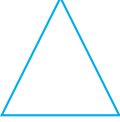

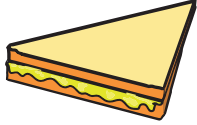

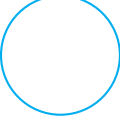

રાજ્ય શૈક્ષણિક સંશોધન અને પ્રશિક્ષણ પરિષદ, મહારાષ્ટ્ર, પુણે

અનુક્રમણિકા

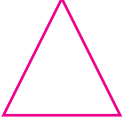

અ. ક્ર.	સ્વાધ્યાય	પાના નં.	અ. ક્ર.	સ્વાધ્યાય	પાના નં.
૧.	ભૌમિતિક આકાર	૧	૧૩.	ક્રમવાચક શબ્દ	૩૨
૨.	સંખ્યાની ગમ્મત	૫	૧૪.	ચિત્રમાંની ગમ્મત	૩૩
૩.	સંખ્યા સાથે રમીએ	૮	૧૫.	સરવાળા : વદીવાળા	૩૪
૪.	જૂથ કરીને ગણીએ	૧૦	૧૬.	બાદબાકી : દશક છૂટા કરીએ	૩૬
૫.	ચિત્રમાં દશાવેલી સંખ્યા ઓળખીએ	૧૧	૧૭.	સિક્કા - નોટો	૩૯
૬.	સ્થાનિક કિંમત શોધીએ	૧૨	૧૮.	લંબાઈ માપીએ	૪૦
૭.	ટપ્પે સંખ્યા ગણીએ	૧૪	૧૯.	વજન કરીએ	૪૧
૮.	સરવાળા કરીએ	૧૬	૨૦.	ધારકતા માપીએ	૪૨
૯.	બાદબાકી કરીએ	૧૮	૨૧.	માહિતીનું વ્યવસ્થાપન	૪૩
૧૦.	વર્ષના મહિના અને દિવસ	૨૪	૨૨.	આકૃતિબંધ પૂર્ણ કરીએ	૪૫
૧૧.	દિનદર્શિકા	૨૬	૨૩.	ગુણાકારનીપૂર્વ તૈયારી	૪૬
૧૨.	નાના-મોટાપણું નક્કી કરીએ	૨૭			

૧. ભૌમિતિક આકાર

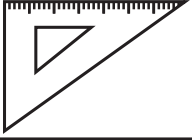

❖ ડાબી બાજુના ચોકઠામાં દેખાતા આકાર જેવી વસ્તુ પર (✓) આવું નિશાન કર.

❖ ખાલી જગ્યામાં અચૂક શબ્દ/ સંખ્યા લખ.

	હું: છું. મને બાજુ અને ખૂણા છે.
	હું: છું. મને બાજુ અને ખૂણા છે.
	હું: છું. મને બાજુ અને ખૂણા છે.
	હું: છું. મને વક્ર ધાર છે. એક પણ સીધી બાજુ નથી. મને ખૂણા છે.

- ❖ ચિત્રમાં દર્શાવેલી/ બતાવેલી વસ્તુ એક કોરા કાગળ પર મૂક વસ્તુની ફરતે પેન્સિલ ફેરવીને આકૃતિ દોર અને કોઠો પૂરો કર.

વસ્તુનું ચિત્ર	પેન્સિલ ફેરવીને તૈયાર થનારી આકૃતિ	આકૃતિનું નામ
		વર્તુળ
	
	
	
	

- ❖ નીચેનો કોઠો પૂર્ણ કરો.

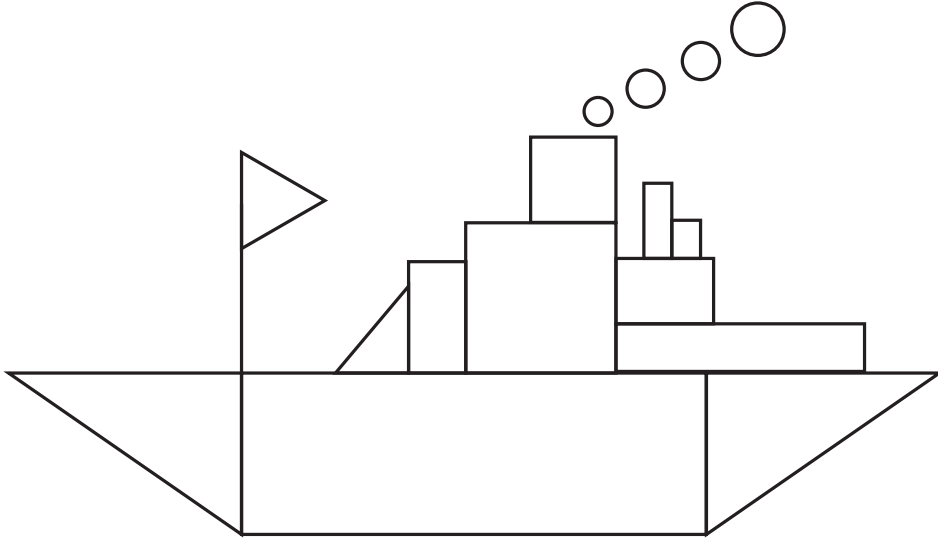
વસ્તુ	આકાર	ધાર	ખૂણા
		
	લંબચોરસ	૧૨	૮
		
		
		

- ❖ ચિત્રમાંની કઈ વસ્તુ લસરશે અને કઈ વસ્તુ ગબ્બડશે તે ઓળખ, વસ્તુની સામેના ચોકઠામાં (✓) આવી નિશાની કર.

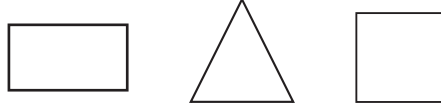
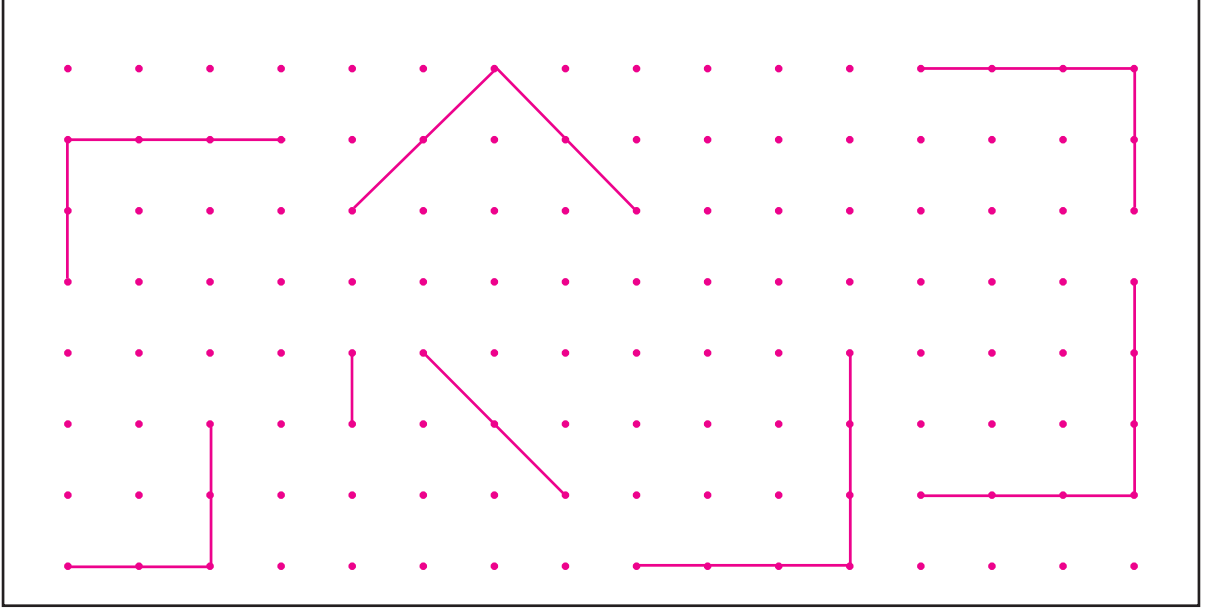
વસ્તુ	લસરશે	ગબ્બડશે	વસ્તુ	લસરશે	ગબ્બડશે
	✓	✓			

- ❖ ચિત્રમાંના લંબચોરસ, ચોરસ ત્રિકોણ અને વર્તુળ ગણીને લખ અને ચિત્રમાં રંગ પૂર.

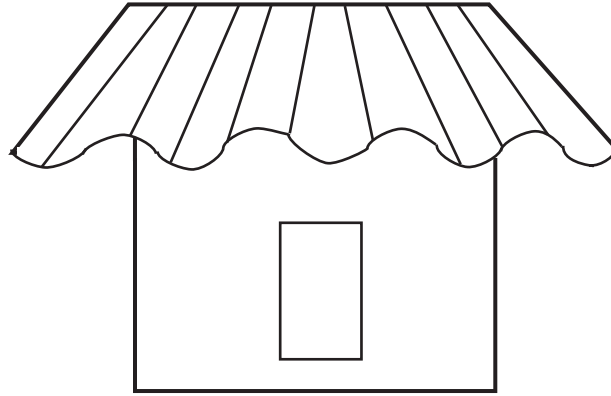

લંબચોરસ ☐	ચોરસ ☐	ત્રિકોણ ☐	વર્તુળ ☐
----------------------------------	-------------------------------	----------------------------------	---------------------------------

- ❖ અપૂર્ણ આકાર પૂર્ણ કરવા માટે જોઈએ તેટલી રેખા દોરીને ત્રિકોણ, ચોરસ અને લંબચોરસ બનાવ અને તેની સંખ્યા તે આકારમાં લખ.

- ❖ ચિત્ર દોરવા માટે કેટલી ત્રાંસી, આડી, ઊભી અને વક્રરેખા દોરી છે. તે ગણીને લખ.

ત્રાંસી રેખા =

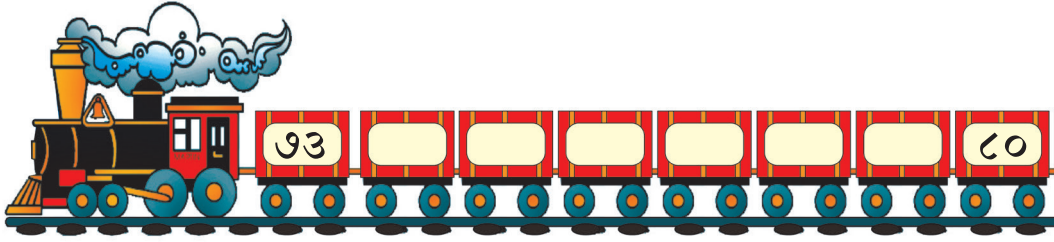
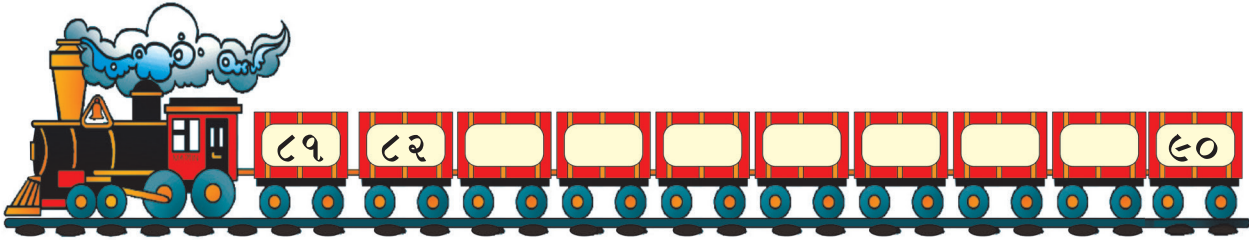
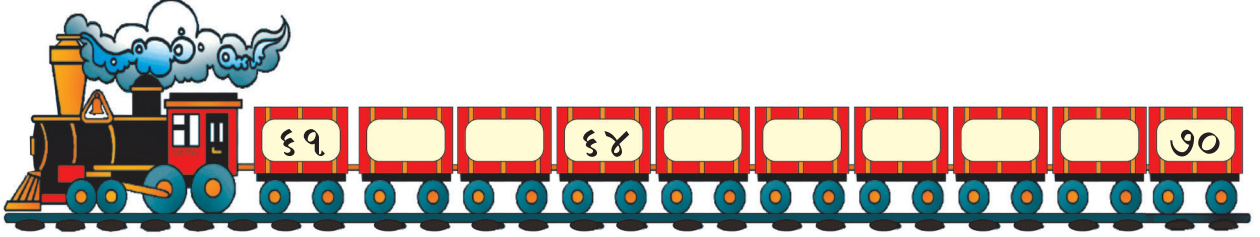
આડી રેખા =

ઊભી રેખા =

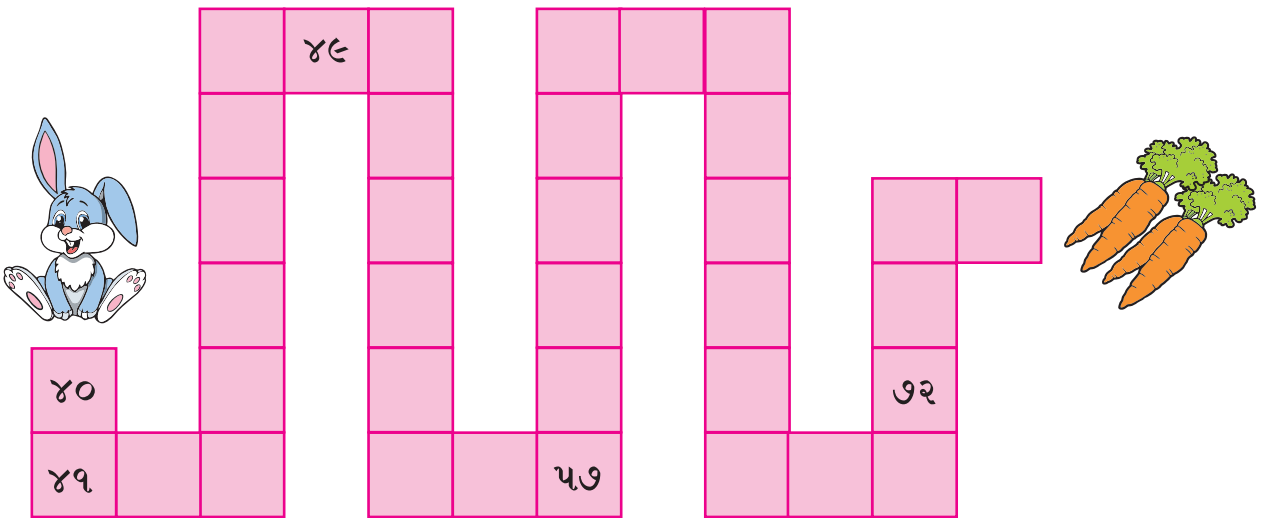
વક્ર રેખા =

૨. સંખ્યાની ગમ્મત

❖ નીચેની આગાડીનું નિરીક્ષણ કરી ખાલી જગ્યામાં કઈ સંખ્યા આવશે તે લખ.

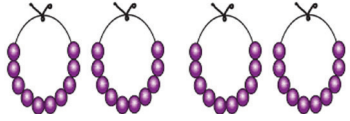

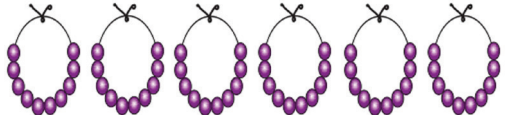

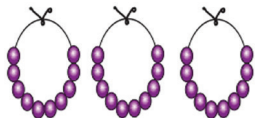

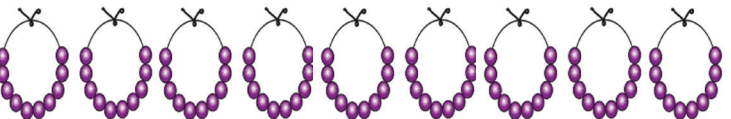

❖ ક્રમવાર સંખ્યા લખીને સસલાને ગાજર સુધી લઈ જા.

❖ આપેલી સૂચનાનુસાર કોઠામાંની સંખ્યાઓના ચોરસમાં રંગ કર.

૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	સંખ્યા	રંગ
૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦	૧ થી ૫	
૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯	૩૦	૨૬ થી ૩૦	
૪૧	૪૨	૪૩	૪૪	૪૫	૪૬	૪૭	૪૮	૪૯	૫૦	૪૨ થી ૪૬	
૫૧	૫૨	૫૩	૫૪	૫૫	૫૬	૫૭	૫૮	૫૯	૬૦	૬૭ થી ૭૩	
૬૧	૬૨	૬૩	૬૪	૬૫	૬૬	૬૭	૬૮	૬૯	૭૦	૮૪ થી ૮૭	
૭૧	૭૨	૭૩	૭૪	૭૫	૭૬	૭૭	૭૮	૭૯	૮૦	૯૭ થી ૧૦૦	
૮૧	૮૨	૮૩	૮૪	૮૫	૮૬	૮૭	૮૮	૮૯	૯૦		
૯૧	૯૨	૯૩	૯૪	૯૫	૯૬	૯૭	૯૮	૯૯	૧૦૦		

❖ ચિત્રનું નિરીક્ષણ કરીને સંખ્યા અંકમાં લખ.

ચિત્રરૂપ	સંખ્યા (અંકમાં)
	
	
	
	
	

❖ સંખ્યા ઓળખ અને શબ્દમાં લખ.

૨૪ | યોવીસ

૧૯ | _____

૩૪ | _____

૨૫ | _____

૧૪ | _____

૩૯ | _____

૧૧ | _____

૧૬ | _____

૪૩ | _____

૧૮ | _____

૨૨ | _____

૪૯ | _____

❖ સંખ્યા અંકમાં લખ.

દશ | ૧૦

બત્રીશ | _____

સુડતાલીસ | _____

છવ્વીસ | _____

ત્રેવીસ | _____

છત્રીસ | _____

સત્તર | _____

અઢાર | _____

એકત્રીસ | _____

બાવીસ | _____

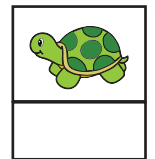
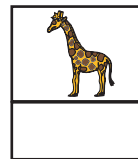
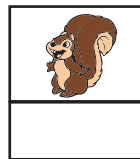
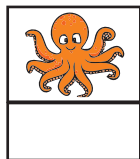
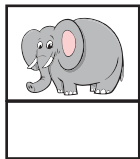
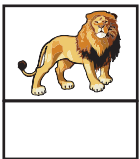
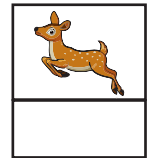
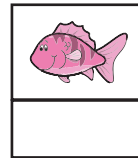
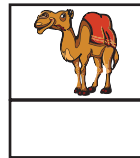
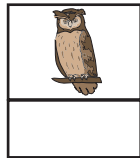
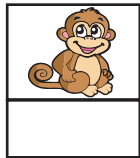
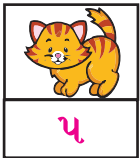
પાંત્રીસ | _____

ચુંબાલીસ | _____

૩. સંખ્યા સાથે રમીએ

❖ સંખ્યાઓ ક્રમથી લખી છે. કેટલીક સંખ્યાઓ પ્રાણીઓના પાછળ છુપાયેલી છે, ક્યા પ્રાણીની પાછળ કઈ સંખ્યા છુપાઈ છે તે નીચેના ચોકઠામાં લખ.

૧	૨	૩	૪		૬	૭	૮	૯	૧૦
૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮		૨૦
	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯	૩૦
૩૧	૩૨	૩૩	૩૪	૩૫	૩૬	૩૭	૩૮	૩૯	
૪૧	૪૨	૪૩	૪૪		૪૬	૪૭	૪૮	૪૯	૫૦
૫૧	૫૨	૫૩	૫૪	૫૫	૫૬	૫૭		૫૯	૬૦
૬૧		૬૩	૬૪	૬૫	૬૬	૬૭	૬૮		૭૦
૭૧	૭૨	૭૩	૭૪	૭૫		૭૭	૭૮	૭૯	૮૦
૮૧	૮૨	૮૩	૮૪	૮૫	૮૬	૮૭	૮૮		૯૦
૯૧	૯૨		૯૪	૯૫	૯૬	૯૭	૯૮	૯૯	

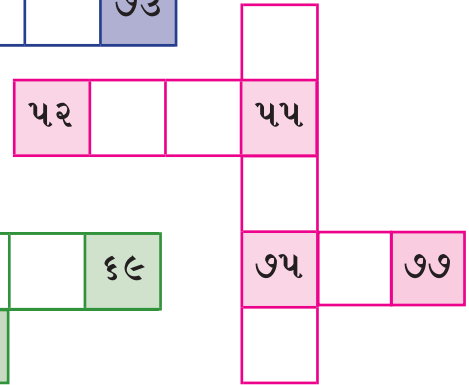
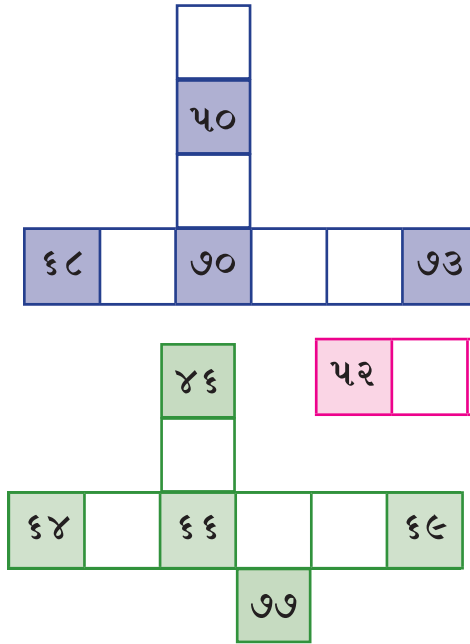
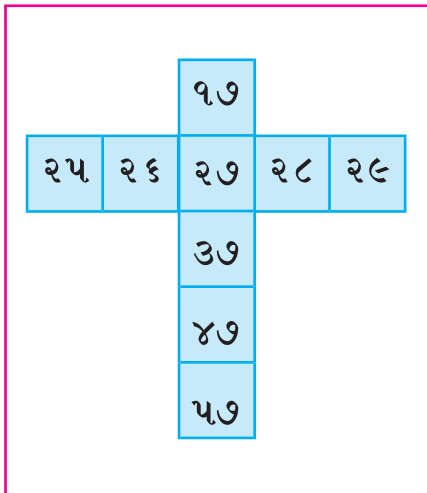
- ❖ ૪૧ થી ૯૯ સુધી સંખ્યાઓને ક્રમથી જોડીને રાહુલને ઘરથી શાળા સુધીનો રસ્તો બતાવ.

૫૪	૫૩	૫૨	૪૭	૪૬	૪૧
૫૫	૫૬	૫૧	૪૮	૪૫	૪૨
૫૮	૫૭	૫૦	૪૯	૪૪	૪૩
૫૯	૬૦	૬૧	૬૪	૬૫	૬૬
૮૦	૭૯	૬૨	૬૩	૬૮	૬૭
૮૧	૭૮	૭૫	૭૪	૬૯	૭૦
૮૨	૭૭	૭૬	૭૩	૭૨	૭૧
૮૩	૮૪	૯૧	૯૨	૯૩	૯૪
૮૬	૮૫	૯૦	૯૭	૯૬	૯૫
૮૭	૮૮	૮૯	૯૮	૯૯	

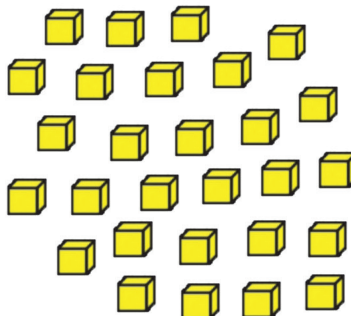
- ❖ નિરીક્ષણ કરીને બાજુમાં આપેલો કોયડો ઉકેલ.

૪. જૂથ કરીને ગણીએ

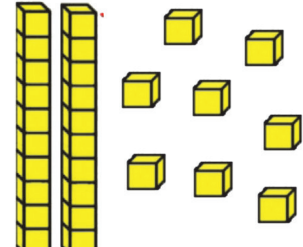
- ❖ શાલુ અને રહિમને એકમ અને દશમઠાંડીની પેટી લઈને ૨૮ ઘન ટુકડા કાઢવા કહ્યું. તે બંનેએ અલગ અલગ પદ્ધતિથી ૨૮ ઘન ટુકડા કાઢ્યા.

શાલુ

એકમ

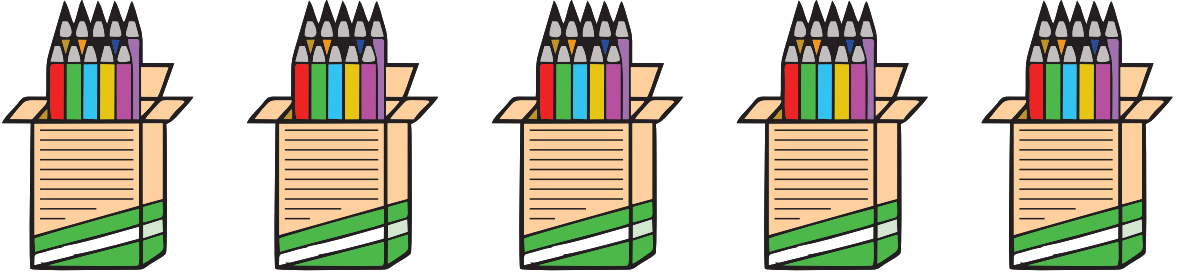
રહિમ

૨૮ = ૨ દશક + એકમ

કોની ગણતરી સહેલી અને જલ્દી થઈ હશે ? તેને ○ કર.

- ❖ પેન્સિલ ગણવા માટે મેરીને મદદ કર.

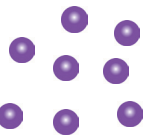
પ્રત્યેક બોક્સમાં કેટલી પેન્સિલ છે ?

બધા બોક્સની મળીને કુલ કેટલી પેન્સિલ છે ?

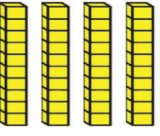

કુલ ૧૦૦ પેન્સિલ થવા માટે ચિત્રમાં બતાવ્યા પ્રમાણે આવા પ્રકારના હજુ કેટલા બોક્સ જોઈશે ?

પ. ચિત્રમાં દર્શાવેલી સંખ્યા ઓળખીએ.

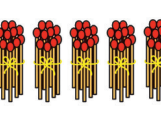
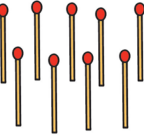
❖ ગણ અને લખ.

દશક	એકમ
	
૩	૯

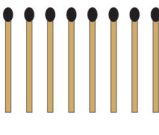
૩૯

દશક	એકમ
	

દશક	એકમ
	

દશક	એકમ
	

દશક	એકમ
	

દશક	એકમ
	

❖ સંખ્યા વાંચ અને સંખ્યા દર્શક ચિત્ર દોર. (દશક દાંડી-છૂટા/ દીવાસળીના નૂથ/ માળા)

૧૯

દશક	એકમ

૨૭

દશક	એકમ

૩૦

દશક	એકમ

૩૫

દશક	એકમ

૪૪

દશક	એકમ

૬. સ્થાનિક કિંમત શોધીએ.

❖ સંખ્યા ઓળખીને સંખ્યામાંના પ્રત્યેક અંકની સ્થાનિક કિંમત લખ.

દશક	એકમ
૪	૬

સ્થાનિક કિંમત →

૪૦

૬

દશક	એકમ

દશક	એકમ

સ્થાનિક કિંમત →

દશક	એકમ

❖ કોઠો પૂર્ણ કર.

સંખ્યા	દશક	એકમ	૫ ની સ્થાનિક કિંમત
૫૧	૫	૧	૫૦
૪૫	<input type="text"/>	૫	૫
૨૫	૨	<input type="text"/>	<input type="text"/>
૫૦	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

❖ દરેક અધોરેખિત અંકોની સ્થાનિક કિંમત લખ.

સંખ્યા	સ્થાનિક કિંમત
૩ <u>૬</u>	<input type="text"/>
૨ <u>૦</u>	<input type="text"/>
૪ <u>૭</u>	<input type="text"/>

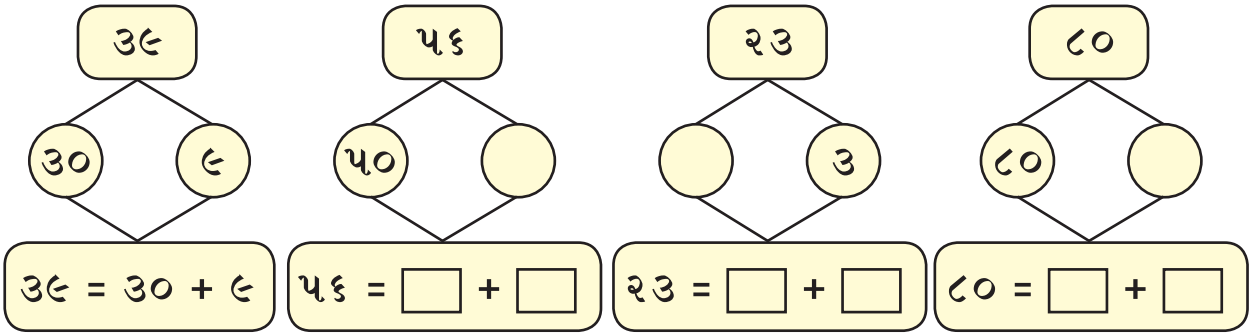
સંખ્યા	સ્થાનિક કિંમત
૭ <u>૦</u>	<input type="text"/>
૮ <u>૯</u>	<input type="text"/>
૫ <u>૨</u>	<input type="text"/>

સંખ્યા	સ્થાનિક કિંમત
<u>૮</u> ૩	<input type="text"/>
૬ <u>૬</u>	<input type="text"/>
૯ <u>૭</u>	<input type="text"/>

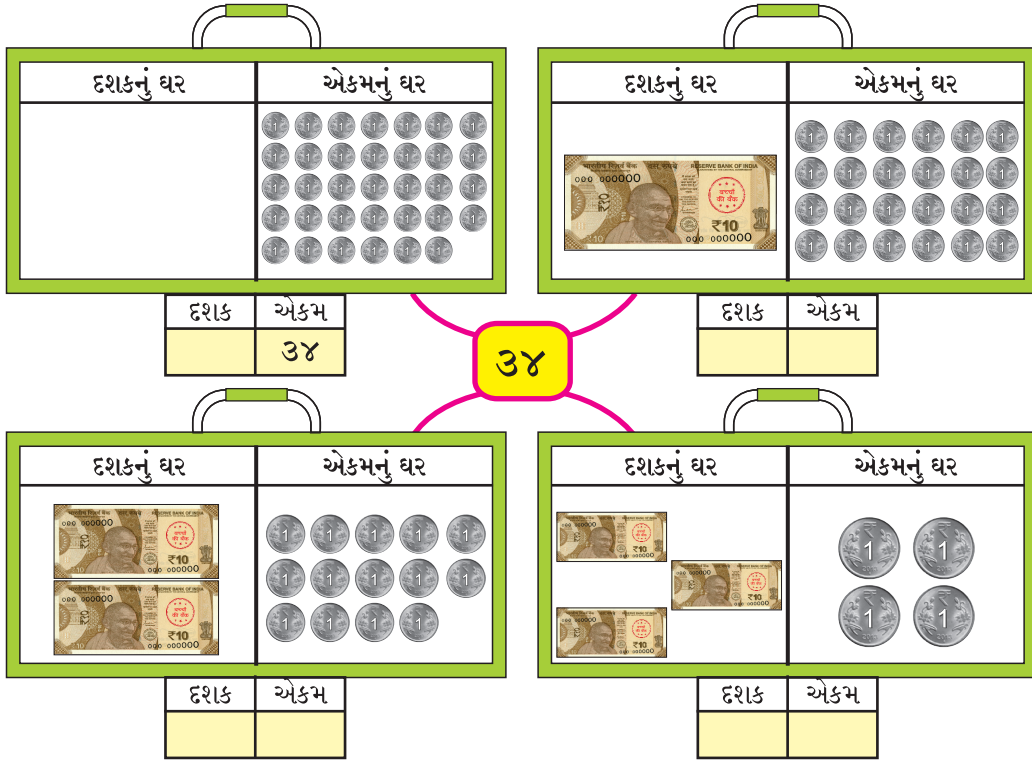
- ❖ એકમ સ્થાને ૪ હોય તેવી સંખ્યાને ○ કર અને દશક સ્થાને ૪ હોય તેવી સંખ્યાને □ કર.

□૪૩	○૧૪	૪૦	૪૯	૩૪	૯૪	૪૧	૨૬	૭૪
૪૬	૪૫	૨૪	૫૪	૮૪	૬૪	૫૭	૪૭	૪૮

- ❖ સંખ્યામાંના પ્રત્યેક અંકની સ્થાનિક કિંમત અને વિસ્તારીત રૂપ લખ.

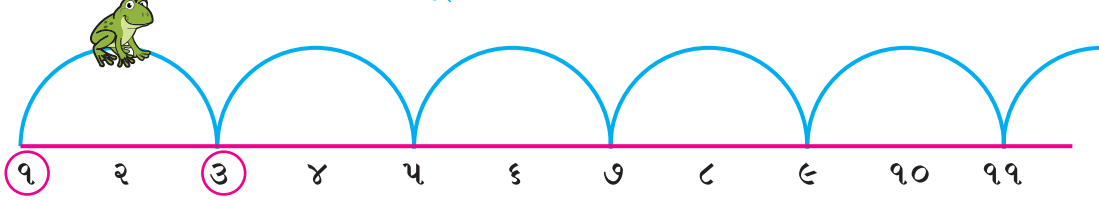

- ❖ એક જ સંખ્યાના વિવિધ રૂપ જોઈને ચોકઠામાં યોગ્ય સંખ્યા લખ.

૭. ટપ્પે સંખ્યા ગણીએ

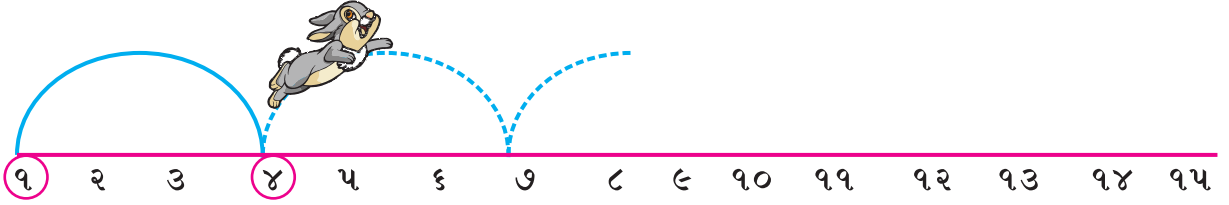
- ❖ દેડકો કઈ કઈ સંખ્યા ઉપરથી કૂદકા મારે છે તે જો.

કૂદકા મારેલી સંખ્યાને ○ આવું નિશાન કરીને નીચેના ચોકઠામાં લખ.

૧, ૩, □, □, □, □

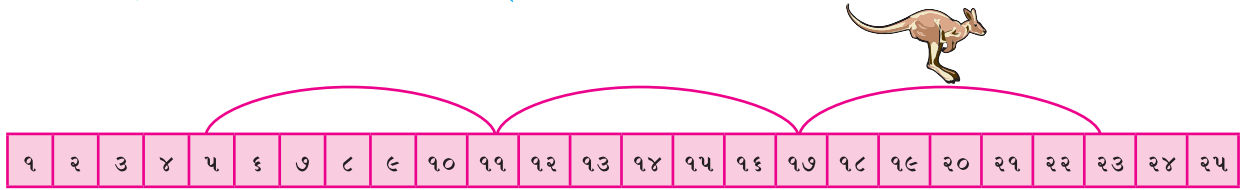
- ❖ સસલું કઈ કઈ સંખ્યા ઉપરથી કૂદકા મારે છે તે જો અને તે જ ટપ્પાને લાઈન/ લીટી દોરીને તેના કૂદકા પૂરા કર.

કૂદકા મારેલી સંખ્યાને ○ આવું નિશાન કરીને નીચેના ચોકઠામાં લખ.

૧, ૪, □, □, □

- ❖ કાંગાઝ કઈ કઈ સંખ્યા ઉપરથી કૂદકા મારે છે તે જોઈને તે સંખ્યા લખ.

૫ ○ ○ ○ ○ ○

- ❖ ૨ ના ટપ્પે આવતી સંખ્યા લખ.

૨ ○ ૪ ○ ○ ○ ○

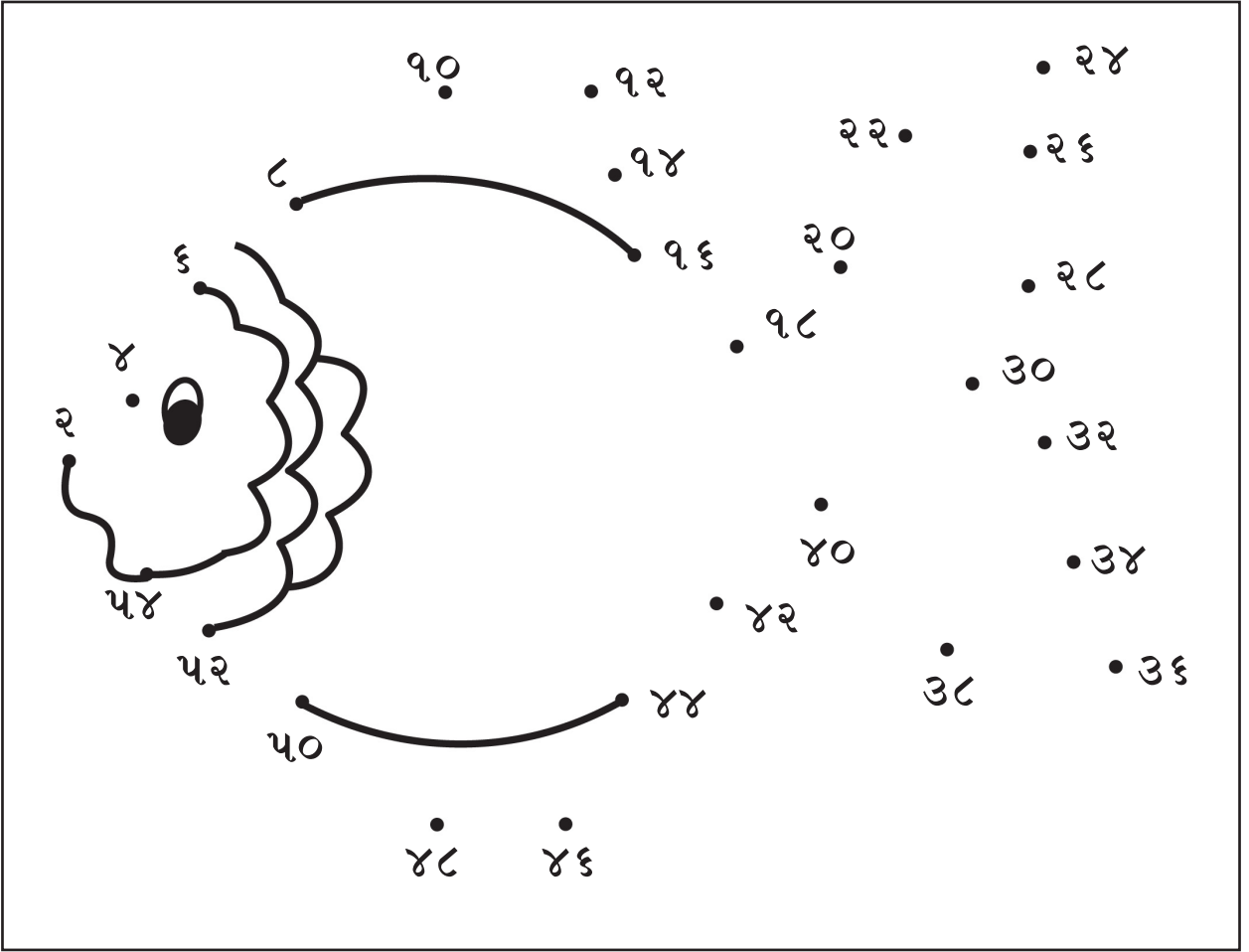
- ❖ ૩ ના ટપ્પે આવતી સંખ્યા લખ.

○ ૬ ○ ૯ ○ ૧૨ ○

- ❖ પહેલી લાઈનમાંથી કોઈપણ એક સંખ્યાથી શરૂ કરીને ૮ ના ટપ્પે આવનારી સંખ્યાને ○ કર.

૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦
૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦
૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯	૩૦
૩૧	૩૨	૩૩	૩૪	૩૫	૩૬	૩૭	૩૮	૩૯	૪૦
૪૧	૪૨	૪૩	૪૪	૪૫	૪૬	૪૭	૪૮	૪૯	૫૦

- ❖ બેના ટપ્પાથી સંખ્યા જોડીને ચિત્ર પૂર્ણ કર અને રંગ પૂર.

૮. સરવાળો કરીએ

❖ સરવાળો કર.

$\begin{array}{r} ૧૫ \\ + ૩ \\ \hline \square \end{array}$	$\begin{array}{r} ૧૫ \\ + ૧૪ \\ \hline \square \end{array}$
$\begin{array}{r} ૧૫ \\ + ૧૧ \\ \hline \square \end{array}$	$\begin{array}{r} ૧૩ \\ + ૧૫ \\ \hline \square \end{array}$

દ	એ
૨	૩
+	૬

દ	એ
૭	૩
+	૫

દ	એ
૯	૮
+	૧

દ	એ
૩	૩
+	૪

દ	એ
૧	૦
+	૨

દ	એ
૪	૮
+	૦

દ	એ
૧	૯
+	૦

દ	એ
૪	૮
+	૧

૧) મમ્મીએ ૩૩ રવાના લાડુ અને ૪૩ બેસનના લાડુ બનાવ્યા, તો તેણે કુલ કેટલા લાડુ બનાવ્યા ?

દ	એ
૩	૩
+	૪
૭	૬

રવાના લાડુ
બેસનના લાડુ
કુલ લાડુ

૨) રમાના બાગમાં જામફળના ૨૫ ઝાડ અને ચીકુના ૧૩ ઝાડ છે, તો તેના બાગમાં કુલ કેટલા ઝાડ છે ?

દ	એ
+	

જામફળના ઝાડ
ચીકુના ઝાડ
કુલ ઝાડ

૩) સના પાસે ૫૦ લાલ મણકાં છે, શકિનાએ તેને ૪૫ વાદળી મણકાં આપ્યાં, તો તેની પાસે કુલ કેટલા મણકાં થયા ?

દ	એ
+	

સના પાસેના લાલ મણકાં
શકિના પાસેના વાદળી મણકાં
સના પાસેના કુલ મણકાં

૪) અભયે ૪૫ રન કર્યાં અને શાહિદે ૫૩ રન કર્યાં, તો બંનેના મળીને કુલ કેટલા રન થયાં ?

દ	એ
+	

અભયે કરેલા રન
શાહિદે કરેલા રન
બંનેના મળીને રન

૫) શાળાની વાચનપેટીમાં વાર્તાના ૩૪ અને કવિતાના ૨૩ પુસ્તકો છે, તો વાચનપેટીમાંના કુલ પુસ્તકોની સંખ્યા કેટલી ?

દ	એ
+	

વાર્તાના પુસ્તકો
કવિતાના પુસ્તકો
કુલ પુસ્તકો

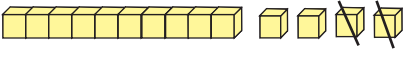

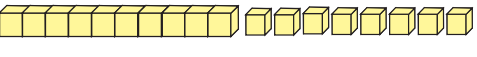
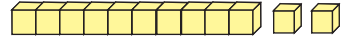
૬) ધીરજ પાસે કેટલાક રૂપિયા છે. તેણે ૧૩ રૂપિયા વાપર્યાં પછી ૨૬ રૂપિયા શિલ્લક રહ્યાં, તો તેની પાસે કુલ કેટલા રૂપિયા હતા ?

દ	એ
+	

ધીરજે વાપરેલા રૂપિયા
શિલ્લક રૂપિયા
કુલ રૂપિયા

૯. બાદબાકી કરીએ

❖ બાદબાકી કર.

$\begin{array}{r} ૧૪ \\ - ૨ \\ \hline \end{array}$ <input type="text" value="૧૨"/>	$\begin{array}{r} ૧૭ \\ - ૫ \\ \hline \end{array}$ <input type="text"/>
$\begin{array}{r} ૧૮ \\ - ૧૧ \\ \hline \end{array}$ <input type="text"/>	$\begin{array}{r} ૧૨ \\ - ૧૦ \\ \hline \end{array}$ <input type="text"/>

દ	એ
૮	૯
- ૪	૪

દ	એ
૬	૨
- ૬	૦

દ	એ
૨	૮
- ૨	૭

દ	એ
૧	૮
-	૮

દ	એ
૩	૧
- ૧	૧

દ	એ
૧	૩
- ૧	૨

દ	એ
૮	૩
- ૭	૨

દ	એ
૯	૦
- ૨	૦

૧) મારિયા પાસે ૧૮ બોર હતા, તેણે જહોનને ૭ બોર આપ્યા, તો તેની પાસે કેટલા બોર શિલ્લક રહ્યા ?

દ	એ
૧	૮
-	૭
૧	૧

મારિયા પાસેના બોર
જહોન ને આપેલા બોર
શિલ્લક બોર

૨) એક શાળામાં ૬૫ વિદ્યાર્થી છે, તેમાંથી ૩૪ છોકરીઓ છે, તો છોકરાઓની સંખ્યા કેટલી હશે ?

દ	એ
-	

શાળામાંના વિદ્યાર્થી
છોકરીઓની સંખ્યા
છોકરાઓની સંખ્યા

૩) મેદાન ઉપર ૮૬ પ્રેક્ષક હરીફાઈ જોતા હતા. તેમાંથી જમવા માટે ૩૬ પ્રેક્ષક ગયા, તો કુલ કેટલા પ્રેક્ષકો શિલ્લક રહ્યા

દ	એ
-	

મેદાન ઉપરના પ્રેક્ષકો
જમવા ગયેલા પ્રેક્ષકો
શિલ્લક રહેતા પ્રેક્ષકો

૪) વીર પાસે ૪૫ સફરજન છે અને મનજીત પાસે ૧૫ જામફળ છે. જામફળ કરતાં કેટલા સફરજન વધારે છે ?

દ	એ
-	

વીર પાસેના સફરજન
મનજીત પાસેના જામફળ
સફરજન વધારે છે

૫) સૌરભે ૭૬ રન કર્યાં. વિરાટે ૯૯ રન કર્યાં, તો વિરાટે સૌરભ કરતાં કેટલા રન વધારે કર્યાં?

દ	એ
-	

વિરાટે કરેલા રન
સૌરભે કરેલા રન
વિરાટ વધારે કરેલા રન

૬) રામરાવના બાગમાં શેવંતીના ૨૧ છોડ હતા. તેમણે ગલગોટાના કેટલાક છોડ વાવ્યા પછી કુલ ૩૩ છોડ થયા, તો તેમણે ગલગોટાના કેટલા છોડ વાવ્યા ?

દ	એ
-	

બાગમાંના કુલ છોડ
શેવંતીના છોડ
ગલગોટાના છોડ

❖ અચૂક જવાબને ગોળ કર.

$$23 + 6 \rightarrow (26, \textcircled{29}, 32)$$

$$42 + 2 \rightarrow (40, 42, 44)$$

$$3 + 42 \rightarrow (45, 47, 49)$$

$$50 + 5 \rightarrow (55, 57, 60)$$

$$95 - 3 \rightarrow (92, 93, 94)$$

$$95 - 6 \rightarrow (99, 99, 90)$$

$$28 - 8 \rightarrow (20, 20, 23)$$

$$48 - 3 \rightarrow (45, 47, 49)$$

❖ ચોકઠામાં યોગ્ય સંખ્યા લખ.

$$99 + 1 = \boxed{20}$$

$$92 + 8 = \boxed{}$$

$$93 + 9 = \boxed{}$$

$$94 + 6 = \boxed{}$$

$$95 + \boxed{} = 20$$

$$\boxed{} + 8 = \boxed{20}$$

$$\boxed{} + \boxed{3} = 20$$

$$96 + \boxed{} = 20$$

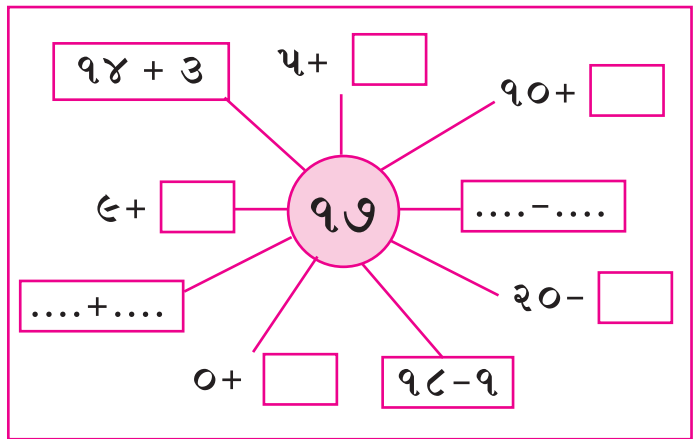
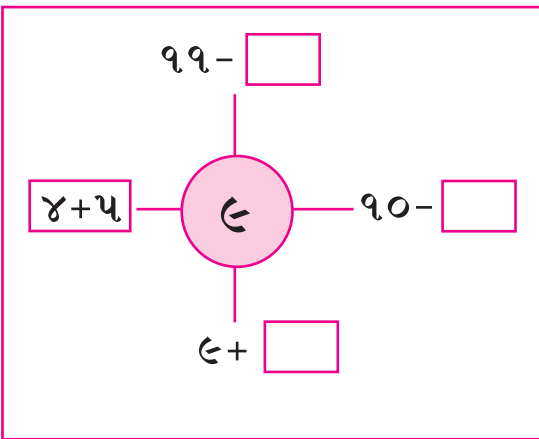
$$97 + \boxed{} = 20$$

$$\boxed{} + 0 = 20$$

$$\boxed{} + \boxed{} = 20$$

$$\boxed{} + \boxed{} = 20$$

❖ યોગ્ય કૃતિ કરીને ચોકઠામાં સંખ્યા લખ.

❖ નીચેનો તકતો જો અને સરવાળો કર.

૧	૧૧	૨૧	૩૧	૪૧	૫૧	૬૧	૭૧	૮૧	૯૧
૨	૧૨	૨૨	૩૨	૪૨	૫૨	૬૨	૭૨	૮૨	૯૨
૩	૧૩	૨૩	૩૩	૪૩	૫૩	૬૩	૭૩	૮૩	૯૩
૪	૧૪	૨૪	૩૪	૪૪	૫૪	૬૪	૭૪	૮૪	૯૪
૫	૧૫	૨૫	૩૫	૪૫	૫૫	૬૫	૭૫	૮૫	૯૫
૬	૧૬	૨૬	૩૬	૪૬	૫૬	૬૬	૭૬	૮૬	૯૬
૭	૧૭	૨૭	૩૭	૪૭	૫૭	૬૭	૭૭	૮૭	૯૭
૮	૧૮	૨૮	૩૮	૪૮	૫૮	૬૮	૭૮	૮૮	૯૮
૯	૧૯	૨૯	૩૯	૪૯	૫૯	૬૯	૭૯	૮૯	૯૯
૧૦	૨૦	૩૦	૪૦	૫૦	૬૦	૭૦	૮૦	૯૦	૧૦૦

$૧૪ + ૧૦ = ૨૪$

$૧૭ + ૨૦ = \underline{\hspace{2cm}}$

$૬ + ૩૦ = \underline{\hspace{2cm}}$

$૧૦ + ૩૦ = \underline{\hspace{2cm}}$

$૨૨ + ૪૦ = \underline{\hspace{2cm}}$

$૫૪ + ૨૦ = \underline{\hspace{2cm}}$

$૧૦ + ૬૦ = \underline{\hspace{2cm}}$

$૮૬ + ૧૦ = \underline{\hspace{2cm}}$

$૪૪ + ૪૦ = \underline{\hspace{2cm}}$

❖ તકતો પૂર્ણ કર.

+	૧૦	૧૧	૧૨
૧	૧૧	૧૨	૧૩
૨	૧૨	૧૩	૧૪
૩	૧૩	૧૪	૧૫

+	૭	૨	૫
૨૦	૨૭		
૩૦			૩૫
૪૦		૪૨	

+	૮	૧૮	૨૮
૫૦	૫૮		
૬૦		૭૮	
૭૦			૯૮

❖ નીચેનો તકતો જો અને બાદબાકી કર.

૧	૧૧	૨૧	૩૧	૪૧	૫૧	૬૧	૭૧	૮૧	૯૧
૨	૧૨	૨૨	૩૨	૪૨	૫૨	૬૨	૭૨	૮૨	૯૨
૩	૧૩	૨૩	૩૩	૪૩	૫૩	૬૩	૭૩	૮૩	૯૩
૪	૧૪	૨૪	૩૪	૪૪	૫૪	૬૪	૭૪	૮૪	૯૪
૫	૧૫	૨૫	૩૫	૪૫	૫૫	૬૫	૭૫	૮૫	૯૫
૬	૧૬	૨૬	૩૬	૪૬	૫૬	૬૬	૭૬	૮૬	૯૬
૭	૧૭	૨૭	૩૭	૪૭	૫૭	૬૭	૭૭	૮૭	૯૭
૮	૧૮	૨૮	૩૮	૪૮	૫૮	૬૮	૭૮	૮૮	૯૮
૯	૧૯	૨૯	૩૯	૪૯	૫૯	૬૯	૭૯	૮૯	૯૯
૧૦	૨૦	૩૦	૪૦	૫૦	૬૦	૭૦	૮૦	૯૦	૧૦૦

$૧૫ - ૧૦ = ૫$

$૨૭ - ૨૦ = \underline{\hspace{2cm}}$

$૪૮ - ૩૦ = \underline{\hspace{2cm}}$

$૫૫ - ૪૦ = \underline{\hspace{2cm}}$

$૬૪ - ૫૦ = \underline{\hspace{2cm}}$

$૭૭ - ૬૦ = \underline{\hspace{2cm}}$

$૮૯ - ૭૦ = \underline{\hspace{2cm}}$

$૯૮ - ૮૦ = \underline{\hspace{2cm}}$

$૯૯ - ૯૦ = \underline{\hspace{2cm}}$

❖ ઉદાહરણ જો અને ખોટા હોય તો સુધારીને લખ.

$૫ + ૧૫ = ૨૧$

$૪૦ + ૮ = ૪૮$

$૧૮ - ૭ = ૧૨$

$૨૪ - ૩ = ૨૨$

$૮૭ + ૧ = ૮૯$

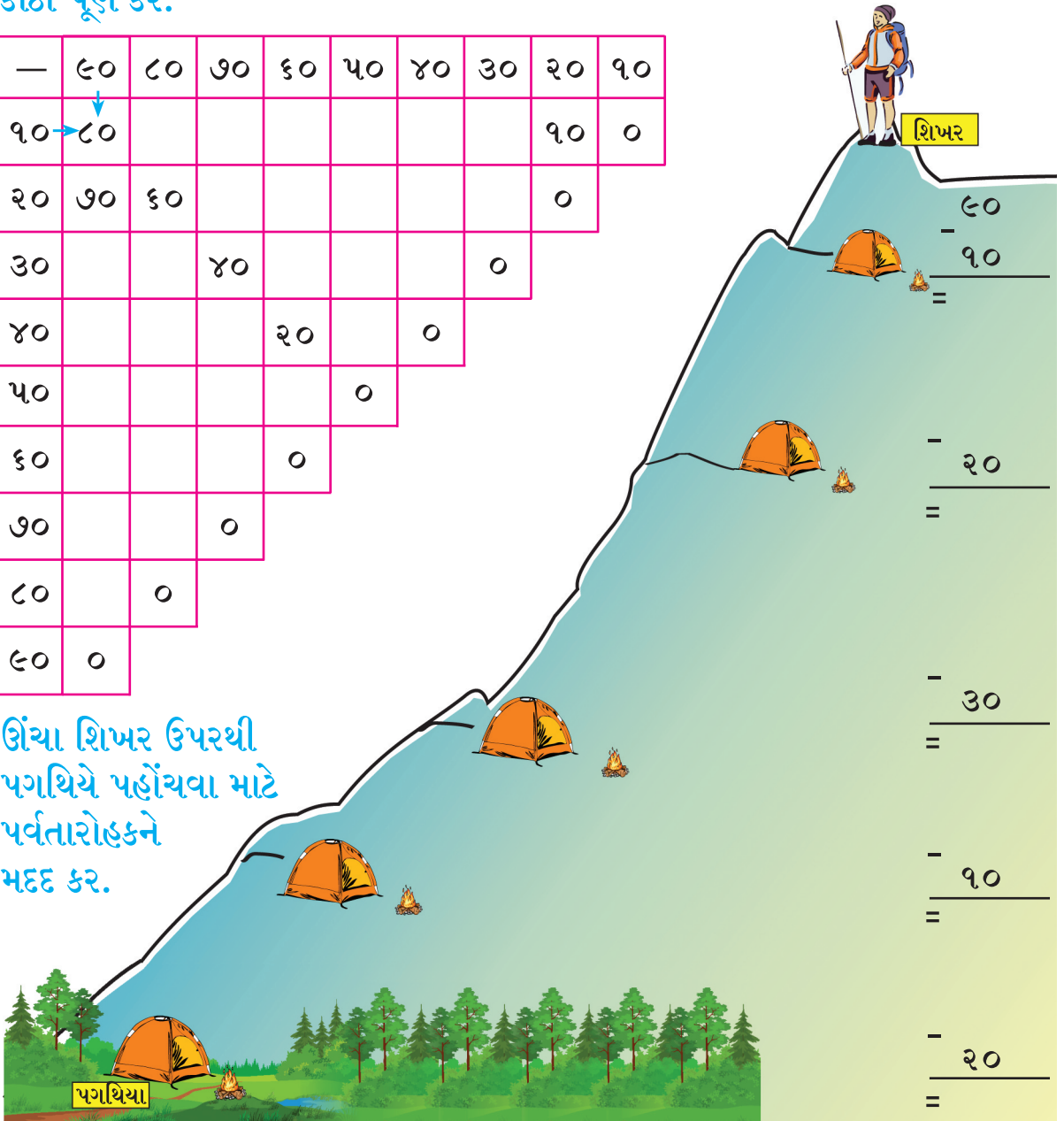
❖ કોયડા ઉકેલ.

<table border="1"> <tr> <td></td> <td>૧૫</td> <td>૨૫</td> </tr> <tr> <td>૧૭</td> <td></td> <td>૩૪</td> </tr> </table> <p>૨૭ ૩૨</p>		૧૫	૨૫	૧૭		૩૪	<table border="1"> <tr> <td>૯</td> <td></td> <td>૧૭</td> </tr> <tr> <td></td> <td>૧૦</td> <td>૨૭</td> </tr> </table> <p>૨૬ ૧૮</p>	૯		૧૭		૧૦	૨૭	<table border="1"> <tr> <td>૧૯</td> <td></td> <td>૧૬</td> </tr> <tr> <td></td> <td>૨</td> <td>૦</td> </tr> </table> <p>૧૭ <input type="text"/></p>	૧૯		૧૬		૨	૦
	૧૫	૨૫																		
૧૭		૩૪																		
૯		૧૭																		
	૧૦	૨૭																		
૧૯		૧૬																		
	૨	૦																		

❖ કોઠો પૂર્ણ કર.

—	૯૦	૮૦	૭૦	૬૦	૫૦	૪૦	૩૦	૨૦	૧૦
૧૦	૮૦							૧૦	૦
૨૦	૭૦	૬૦						૦	
૩૦			૪૦					૦	
૪૦				૨૦		૦			
૫૦					૦				
૬૦				૦					
૭૦			૦						
૮૦		૦							
૯૦	૦								

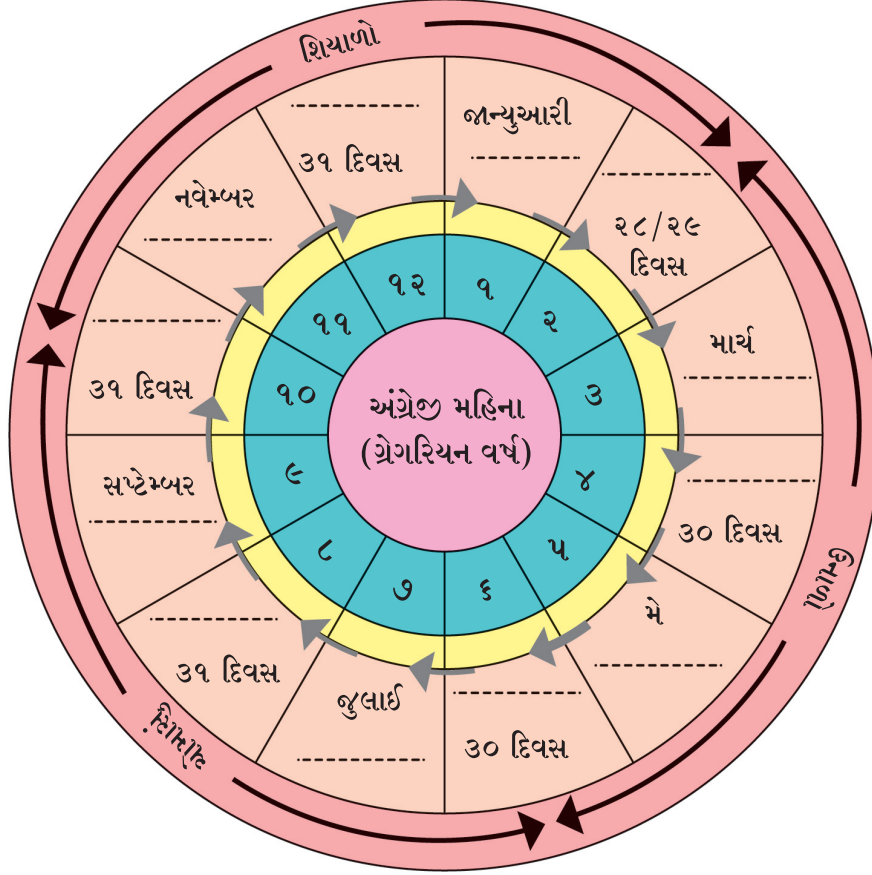
❖ ઊંચા શિખર ઉપરથી પગથિયે પહોંચવા માટે પર્વતારોહકને મદદ કર.

૧૦. વર્ષના મહિના અને દિવસ

અંગ્રેજી વર્ષના મહિના

❖ ચક્ર પૂર્ણ કર અને પ્રશ્નોના ઉત્તર લખ.

- ૧) વર્ષનો પહેલો મહિનો :
- ૨) જૂન પછી આવતો મહિનો :
- ૩) માર્ચ અને મે ની વચ્ચેનો મહિનો :
- ૪) ઓક્ટોબર પહેલા આવતો મહિનો :
- ૫) વર્ષનો છેલ્લો મહિનો :
- ૬) સૌથી ઓછા દિવસ હોય તે મહિનો :

૩૦ દિવસના મહિના (સંખ્યા લખ).

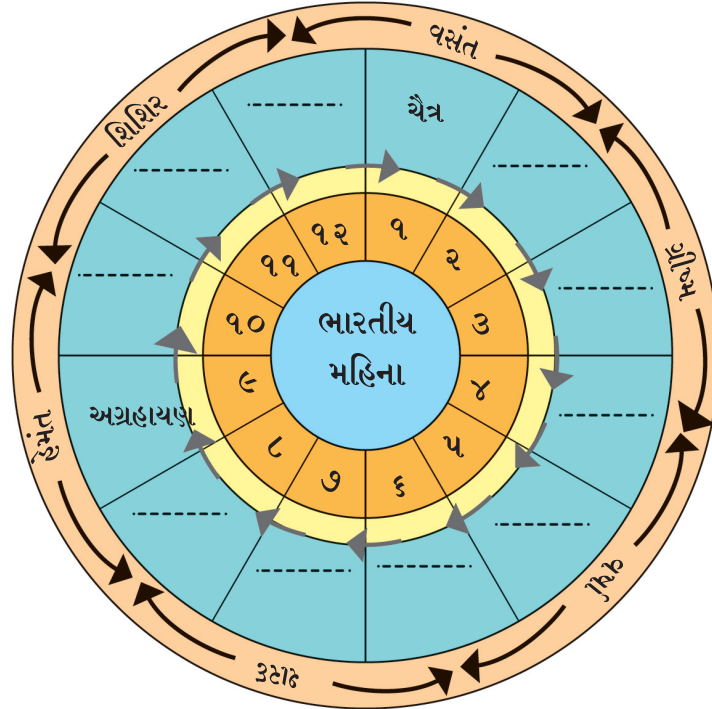
૩૧ દિવસના મહિના (સંખ્યા લખ).

❖ ચિત્રનું નિરીક્ષણ કરી યોગ્ય ઋતુ લખ.

ભારતીય વર્ષના મહિના

❖ ચક્ર પૂર્ણ કર.

❖ યોગ્ય મહિના લખ.

- ૧) ભારતીય મહિનાનો ચોથો મહિનો
- ૨) આસો મહિના પછી આવતો મહિનો
- ૩) જેઠ મહિના પહેલાં આવતો મહિનો
- ૪) શિશિર ઋતુમાં આવતાં મહિના

૧૧. દિનદર્શિકા

❖ દિનદર્શિકા જોઈ પ્રશ્નોના ઉત્તર લખ.

જાન્યુઆરી ૨૦૨૧					
રવિવાર	૩૧	૩	૧૦	૧૭	૨૪
સોમવાર		૪	૧૧	૧૮	૨૫
મંગળવાર		૫	૧૨	૧૯	૨૬
બુધવાર		૬	૧૩	૨૦	૨૭
ગુરુવાર		૭	૧૪	૨૧	૨૮
શુક્રવાર	૧	૮	૧૫	૨૨	૨૯
શનિવાર	૨	૯	૧૬	૨૩	૩૦

- ૧) જાન્યુઆરી મહિનાના કુલ દિવસ :
- ૨) પ્રજાસત્તાક દિને આવતી તારીખ :
- ૩) ભૂગોળદિને આવતી તારીખ :
- ૪) રવિવારે આવતી તારીખો :,,,,
- ૫) ૧૨ તારીખે આવતો વાર :
- ૬) મહિનામાં ૫ વાર આવતો વાર :,,

૧૨. નાના-મોટાપણું નક્કી કરીએ

❖ સંખ્યાઓનું નાના-મોટાપણું જો.

૧) ૮૬, ૨૭ (દશક-જુદાં હોય તો)

દશક	એકમ
૮	૬

દશક	એકમ
૨	૭

દશકની તુલના

૮ દશક > ૨ દશક

૮૬ > ૨૭

દશક ભિન્ન (જુદાં) હોય તો દશકની તુલના કર અને જે અંકી સંખ્યાઓનું નાના મોટાપણું નક્કી કર.

૨) ૨૪, ૨૯ (દશક સમાન હોય તો)

દશક	એકમ
૨	૪

દશક	એકમ
૨	૯

દશકની તુલના ૨ = ૨

એકમની તુલના ૪ < ૯

૨૪ < ૨૯

દશક સમાન હોયતો એકમની તુલના કર અને જે અંકી સંખ્યાઓનું નાના મોટાપણું નક્કી કર.

❖ ચોકઠામાં <, =, > ચિહ્નોનો ઉપયોગ કર અને સંખ્યાઓનું નાના મોટાપણું દર્શાવ.

૪૫, ૫૬

દશક	એકમ
૪	૫

દશક	એકમ
૫	૬

દશકની તુલના

૪ ૫

૪૫ ૫૬

૮૮, ૮૯

દશક	એકમ
૮	૮

દશક	એકમ
૮	૯

દશકની તુલના ૮ ૮

એકમની તુલના ૮ ૯

૮૮ ૮૯

૯૪, ૪૯

દશક	એકમ
૯	૪

દશક	એકમ
૪	૯

દશકની તુલના

૯ ૪

૯૪ ૪૯

૬૪, ૬૯

દશક	એકમ
૬	૪

દશક	એકમ
૬	૯

દશકની તુલના ૬ ૬

એકમની તુલના ૪ ૯

૬૪ ૬૯

❖ દરેક ચોકઠામાંની નાની સંખ્યાને ○ કર.

૯, ૬

૧૨, ૨૦

૭૧, ૭૦

૮૮, ૮૫

❖ દરેક ચોકઠામાંની મોટી સંખ્યાને ○ કર.

૮, ૧૮

૧૮, ૮૧

૬૫, ૫૦

૯૬, ૯૨

❖ <, =, > આ ચિહ્નોનો ઉપયોગ કરી નાની મોટી સંખ્યા બતાવ.

૩૫ ૨૪

૯૧ ૯૧

૮૨ ૪૮

૩૧ ૨૯

૪૫ ૫૪

૬૬ ૭૬

❖ ચોકઠામાં યોગ્ય બે અંકી સંખ્યા લખ.

૨૫ > ૨૦

<

>

=

>

>

❖ ચોકઠામાંની સૌથી નાની સંખ્યાને ○ કર.

૬૭, ૧૮, ૯૮

૮૯, ૮૮, ૯૮

૭, ૧૮, ૧૭

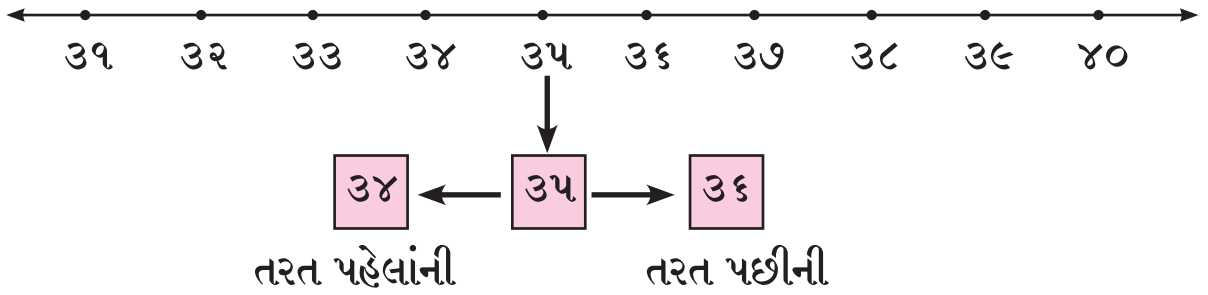
❖ ચોકઠામાંની સૌથી મોટી સંખ્યાને ○ કર.

૫૭, ૨૮, ૨૮

૬૬, ૬૮, ૭૮

૬૩, ૮૮, ૭૭

❖ રેખા પરની સંખ્યા જો.

❖ ખાલી ચોકઠામાં તરક આવતી પહેલાંની સંખ્યા લખ.

○ ૩૦ ૩૧

○ ૭૮

○ ૪૦

○ ૬૯

○ ૪૫

○ ૩૦

○ ૭૯

○ ૯૧

❖ ખાલી ચોકઠામાં તરત આવતી પછીની સંખ્યા લખ.

૪૯ ○ ૫૦

૭૨ ○

૬૫ ○

૮૯ ○

૫૫ ○

૫૯ ○

૨૮ ○

૮૪ ○

❖ ખાલી ચોક્કામાં તરત આવતી પહેલાંની અને પછીની સંખ્યા લખ.

૨૨ ૨૩ ૨૪

○ ૭૦ ○

○ ૨૯ ○

○ ૯૯ ○

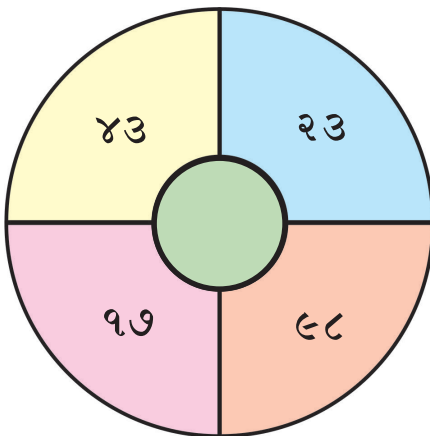
○ ૩૧ ○

○ ૮૭ ○

❖ નીચેનો કોઠો પૂર્ણ કર.

સંખ્યા	સૌથી નાની સંખ્યા	સૌથી મોટી સંખ્યા	ચઢતોક્રમ	ઉતરતોક્રમ
૭૭, ૫૫, ૬૬	૫૫	૭૭	૫૫ < ૬૬ < ૭૭	૭૭ > ૬૬ > ૫૫
૨૫, ૪૫, ૯૪				
૨૪, ૮૭, ૫૬				
૬૮, ૬૫, ૬૬				
૯૯, ૪૫, ૫૪				

❖ સંખ્યાચક્ર જોઈ ચોક્કામાં યોગ્ય સંખ્યા લખ.

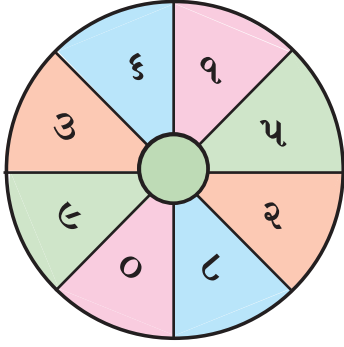
સૌથી નાની સંખ્યા =

સૌથી મોટી સંખ્યા =

સંખ્યાઓનો ચઢતોક્રમ =

સંખ્યાઓનો ઉતરતો ક્રમ =

❖ સંખ્યા ચક્રમાંના કોઈપણ બે અંક લઈ સંખ્યા તૈયાર કર.

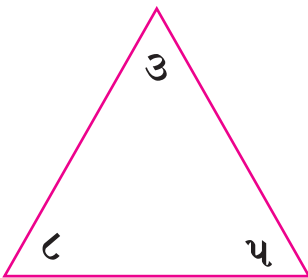

અંક → ૫ , ૧

સંખ્યા → ૧૫ , ૫૧

અંક → ૧ , ૨	અંક → <input type="text"/> , <input type="text"/>
સંખ્યા → <input type="text"/> , <input type="text"/>	સંખ્યા → <input type="text"/> , <input type="text"/>
અંક → <input type="text"/> , <input type="text"/>	અંક → <input type="text"/> , <input type="text"/>
સંખ્યા → <input type="text"/> , <input type="text"/>	સંખ્યા → <input type="text"/> , <input type="text"/>
અંક → <input type="text"/> , <input type="text"/>	અંક → <input type="text"/> , <input type="text"/>
સંખ્યા → <input type="text"/> , <input type="text"/>	સંખ્યા → <input type="text"/> , <input type="text"/>

❖ ત્રિકોણમાંના કોઈપણ બે અંક લઈ બે અંકી સંખ્યા (દરેક અંક એક જ વાર વાપરીને) તૈયાર કર અને તેમાંની નાની અને મોટી સંખ્યા લખ.

અંક	તૈયાર થનારી બે અંકી સંખ્યા	નાની સંખ્યા	મોટી સંખ્યા
૩, ૮	૩૮, ૮૩	૩૮	૮૩

૧.૩. ક્રમવાચક શબ્દ

❖ ચિત્ર જો અને ઉત્તર લખ.

૧) આગાડીમાં કુલ કેટલા જણ બેઠા છે ?

૬

૬ એ મૂલ્યવાચક સંખ્યા છે.

૨) શકીલ કયા ડબ્બામાં બેઠો છે ?

છઠ્ઠો

છઠ્ઠો એ ક્રમવાચક શબ્દ છે.

૩) રશ્મિના ડબ્બાનો ક્રમાંક કેટલામો ?

.....

૪) સાનિયા કયા ડબ્બામાં બેઠી છે ?

.....

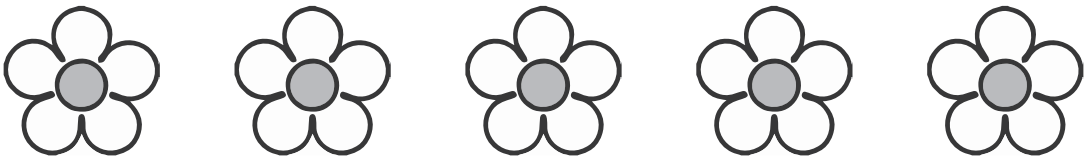
૫) સોહમના ડબ્બાની પહેલાંનો ડબ્બો કેટલામો ?

.....

૬) સુરેશના ડબ્બાનો ક્રમાંક કેટલામો છે ?

.....

❖ સૂચનાનુસાર કૃતિ કર.

૧) ડાબી તરફથી ત્રીજા ફૂલને લાલ રંગ કર.

૨) જમણી તરફથી બીજા ફૂલને પીળા રંગથી રંગ.

૩) ડાબી તરફથી પહેલા ફૂલને ગુલાબી રંગ કર.

૪) જમણી તરફથી ચોથા ફૂલને વાદળી રંગ કર.

૫) ડાબી તરફથી પાંચમા ફૂલને, લીલા રંગથી રંગ.

૧૪. ચિત્રમાંની ગમ્મત

❖ ચિત્રનું નિરીક્ષણ કરી નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખ.

ચિત્રમાંની ટોપીઓ ગણીને લખ.

- ૧) ઝાડ ઉપર બેઠેલા વાંદરાઓની સંખ્યા :
- ૨) ઝાડ નીચે બેઠેલા વાંદરાની સંખ્યા :
- ૩) ટોપલીમાંની ટોપીઓની સંખ્યા :
- ૪) વાંદરાઓની કુલ સંખ્યા :
- ૫) ટોપીઓની કુલ સંખ્યા :

૧.૫. સરવાળા : વઢીવાળા

❖ વઢીવાળા સરવાળા કર. પહેલું ઉઢાહરણ ગણીને બતાવ્યું છે.

દ	એ
૧	
૨	૮
+	૧
૪	૯

દ	એ
૫	૭
+	૧
	૮

દ	એ
૬	૫
+	૨
	૬

દ	એ
૮	૯
+	
	૯

દ	એ
૭	૭
+	૧
	૫

દ	એ
૬	૧
+	૨
	૯

દ	એ
૫	૪
+	૨
	૭

દ	એ
૪	૯
+	૩
	૧

૧) મેરી પાસે ૧૯ બિસ્કિટ હતા, ઢાઢાએ તેને ૨૪ બિસ્કિટ આપ્યા. તો હવે તેની પાસે કુલ કેટલા બિસ્કિટ થયા ?

દ	એ
૧	
૧	૯
+	૨
૪	૩

મેરી પાસેના બિસ્કિટ
ઢાઢાએ આપેલા બિસ્કિટ
કુલ બિસ્કિટ

૨) મનિષ પાસે ૭૫ રૂપિયા હતા, મમ્મી એ તેને ૧૮ રૂપિયા આપ્યા, તો તેની પાસે કુલ કેટલા રૂપિયા થયા ?

દ	એ
+	

મનિષ પાસેના રૂપિયા
મમ્મીએ આપેલા રૂપિયા
કુલ રૂપિયા

૩) શામરાવના વાડામાં ૩૫ ગાય અને ૨૫ ભેંસ છે, તો તેના વાડામાં કુલ કેટલા ઢોર છે ?

દ	એ
+	

વાડામાં ગાય
વાડામાં ભેંસ
વાડામાં કુલ ઢોર

૪) પ્રાથમિક શાળામાં બધા વર્ગમાં મળીને ૪૨ છોકરાઓ અને ૩૯ છોકરીઓ છે, તો તે શાળામાં કુલ કેટલા વિદ્યાર્થી છે ?

દ	એ
+	

બધા વર્ગમાંના છોકરાઓ
બધા વર્ગની છોકરીઓ
શાળામાં કુલ વિદ્યાર્થીઓ

૫) શબાના પાસે મોગરાના ૫૪ ફૂલો અને અબોલીના ૨૭ ફૂલો છે, તો તેની પાસે કુલ કેટલા ફૂલો છે ?

દ	એ
+	

મોગરાના ફૂલો
અબોલીના ફૂલો
કુલ ફૂલો

૬) અહમદ પાસે ૩૬ મણકાં હતા, તેણે ૯૭ બીજા પટ મણકાં વેચાતાં લીધા તો તેની પાસે કુલ કેટલા મણકાં થયા ?

દ	એ
+	

અહમદ પાસેના મણકાં
વેચાતાં લીધેલા મણકાં
કુલ મણકાં

૭) બલવીરે ૫૫ રૂપિયાના ફળો અને ૩૮ રૂપિયાના ફૂલો વેચાતાં લીધા, તો તેણે કુલ કેટલાં રૂપિયાની ખરીદી કરી?

દ	એ
+	

ફળોની ખરીદી રુ.
ફૂલોની ખરીદી રુ.
કુલ ખરીદી રુ.

૮) મનુએ ગઈકાલે એક પુસ્તકના ૨૮ પાના વાંચ્યા અને આજે ૩૭ પાના વાંચ્યાં, તો તેણે આ બે દિવસમાં કુલ કેટલાં પાના વાંચ્યાં?

દ	એ
+	

ગઈકાલે વાંચેલા પાના
આજે વાંચેલા પાના
કુલ વાંચેલા પાના

૧૬. બાદબાકી : દશક છૂટા કરીને

❖ દશક છૂટા કરીને બાદબાકી કર.

દ	એ
૨	૧૧
૪	૫
- ૧	૮
૧	૩

દ	એ
૫	૦
- ૨	૯

દ	એ
૭	૪
- ૩	૮

દ	એ
૮	૦
- ૭	૮

દ	એ
૯	૨
- ૪	૬

દ	એ
૮	૪
- ૨	૬

દ	એ
૬	૩
- ૩	૮

દ	એ
૩	૬
-	૮

૧) એક બસમાં ૫૬ પ્રવાસી બેઠા હતા. તેમાંના ૨૮ પ્રવાસી આગળના બસસ્થાન પર પર ઉતર્યા, તો હવે બસમાં કેટલા પ્રવાસી બાકી રહ્યા ?

દ	એ
૪	૧૬
૫	૪
- ૨	૮
૨	૮

બસમાંના પ્રવાસી
પ્રવાસી ઉતરી ગયા.
બાકી રહેલા પ્રવાસી

૨) એક પુસ્તકના ૯૨ પાના પૈકી કેટલાંક પાના સમીરા એ વાંચ્યા, તો પણ તેના ૨૭ પાના વાંચવાના બાકી રહ્યા, તો તેના કેટલાં પાના વંચાયા?

દ	એ
-	

કુલ પાના
વાંચવાના બાકી રહેલા પાના
વાંચી લીધેલા પાના

૩) મનાલીએ ૬૧ અને સનાએ ૪૫ દોરડા કૂદ્યા, તો મનાલીએ સના કરતાં કેટલા દોરડા વધારે કૂદ્યા ?

દ	એ
-	

મનાલીએ દોરડા કૂદ્યા.
સનાએ દોરડા કૂદ્યા
મનાલીએ વધારે કૂદેલા દોરડા.

૪) શમાની ઉંમર ૧૨ વર્ષ છે અને તેની મમ્મીની ઉંમર ૪૦ વર્ષ છે, તો બન્નેની ઉંમર વચ્ચે કેટલા વર્ષનો ફરક (તફાવત) છે ?

દ	એ
-	

મમ્મીની ઉંમર
શમાની ઉંમર
બન્નેથી ઉંમર વચ્ચેનો ફરક

૫) ગૌરવની મમ્મીએ તલની ૬૮ વડીઓ બનાવી. ઉતરાણમાં તેના મમ્મીની ૫૯ સખીઓ આવી. દરેકને એક વડી આપી. તો કેટલી વડી શિલ્લક રહેશે ?

દ	એ
-	

મમ્મીએ બનાવેલી તલની વડીઓ
સખીઓને આપેલી વડીઓ
શિલ્લક રહેલી વડીઓ.

૬) ખેતરમાં સવારે ૭૨ કબૂતરો આવ્યા હતા. થોડા વખત પછી તેમાંના ૪૮ કબૂતરો ઊડી ગયા, તો હવે ખેતરમાં કેટલા કબૂતરો હશે ?

દ	એ
-	

સવારે આવેલા કબૂતરો
ઊડી ગયેલા કબૂતરો
બાકી રહેલા કબૂતરો

૭) કોમલ પાસે ૯૭ રૂપિયા હતા. તેણે તેમાંથી ૭૮ રૂપિયાનો નાસ્તો લીધો, તો તેની પાસે કેટલાં રૂપિયા શિલ્લક રહ્યા ?

દ	એ
-	

કોમલ પાસેના રૂપિયા
નાસ્તા માટે ખર્ચ કરેલા રૂપિયા
શિલ્લક રૂપિયા

૮) રાઘવની મમ્મીએ અડદના ૮૨ પાપડ અને બટાટાના ૫૬ પાપડ બનાવ્યા, તો અડદના કેટલા પાપડ વધારે કર્યા ?

દ	એ
-	

અડદના પાપડ
બટાટાના પાપડ
અડદના વધારે કરેલા પાપડ

❖ વિદ્યુષકના ચિત્ર ઉપરથી કલ્પા મુજબ ક્રિયા કર અને નીચે કલ્પા મુજબ રંગ ભર.

The clown is holding several balloons with math problems. The problems are:

- $66 - 38$
- $84 + 96$
- $24 + 26$
- $90 - 99$
- $69 - 23$
- $35 + 99$
- $42 + 36$
- $69 - 38 =$
- $82 + 22 =$
- $66 - 89 =$

The clown's body has several math problems written on it:

- $58 + 25$
- $65 - 86$
- $26 + 28$
- $64 - 32$
- $56 + 22$
- $90 - 23$
- $62 - 96$
- $83 + 90$
- $29 + 53$
- $64 - 4$

The table below shows the answers and corresponding colors:

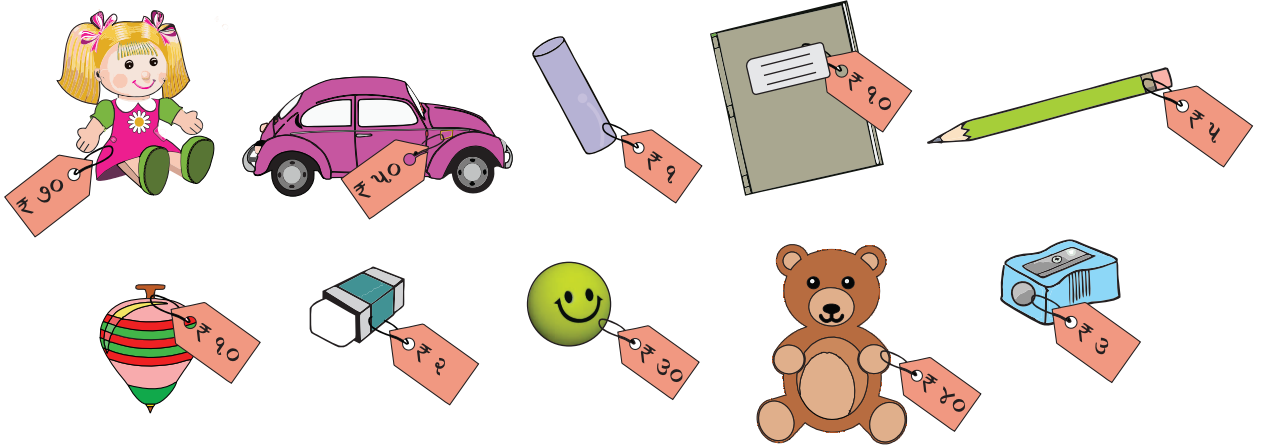
ઉત્તર	રંગ
૫૩	
૬૪	
૪૭	
૯૦	

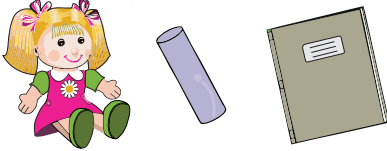
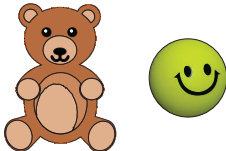

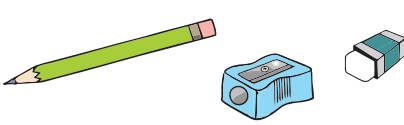
૧૭. સિક્કા - નોટો

❖ સિક્કા - ચલણી નોટોનો ઉપયોગ કરી આપેલી રકમ તૈયાર કર.

રકમ						
₹ ૬૩	૦	૨	૧	૨	૧	૧
₹ ૭૮						
₹ ૯૦						
₹ ૯૬						

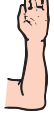

❖ ખરીદી કરેલી વસ્તુઓની કિંમત જોઈ કુલ રકમ દુકાનદારને આપ.

ખરીદી કરેલી વસ્તુ	કુલ રકમ રૂ.	ખરીદી કરેલી વસ્તુ	કુલ રકમ રૂ.
			
			

૧૮. લંબાઈ માપીએ

❖ આપેલા ઘટકોની લંબાઈ માપીને લખ.

વસ્તુ	 વેંત	 હાથ	 પેન્સિલ
ફલકની લંબાઈ			
ટેબલની ઊંચાઈ			
દરવાજાની પહોળાઈ			
લાદીની લંબાઈ			
બારીની લંબાઈ			

❖ તારા વર્ગના વિદ્યાર્થીએ અને તારા શિક્ષકે ટેબલની લંબાઈ વેંતથી માપી તો કોના વેંતની સંખ્યા વધારે આવશે ? તેને ○ કર.

શિક્ષક

વિદ્યાર્થી

❖ દરવાજાની નીચેની બાજુ તું વેંતથી, પગલાંથી કે હાથથી માપ અને નીચે આપેલા ચોકઠામાં લખ.

પગલા

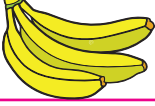

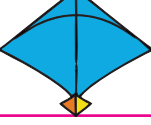

વેંત

હાથ

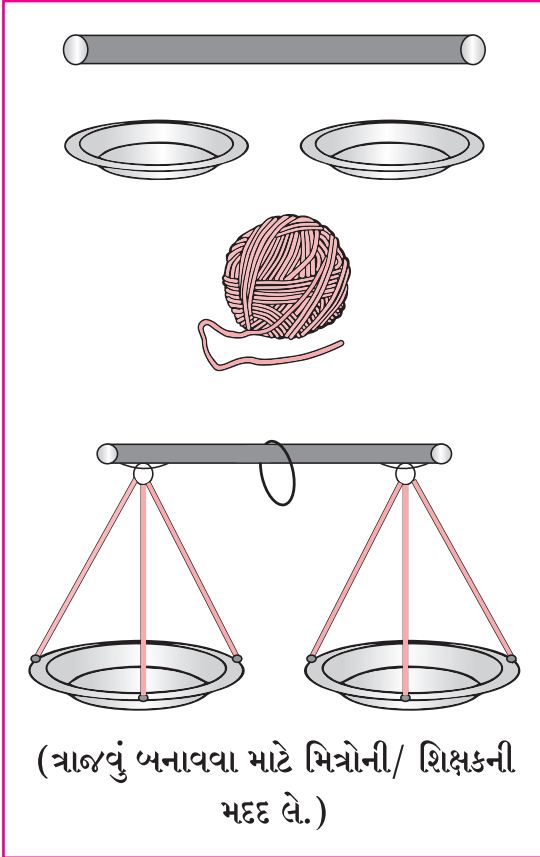
(દરવાજાની પહોળાઈ તે જ હોય તો પણ માપમાં ફરક કેમ પડ્યો?)

૧૯. વજન કરીએ

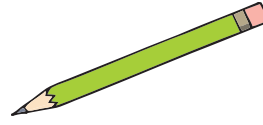
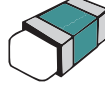
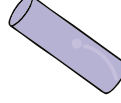

❖ ભારે (વધારે) વજનવાળી વસ્તુના ચોકઠામાં (✓) આવી નિશાની કર.

	☐		☐
	☐		☐
	☐		☐

❖ ત્રાજવું બનાવવા માટે નીચેની વસ્તુઓનો ઉપયોગ કર.

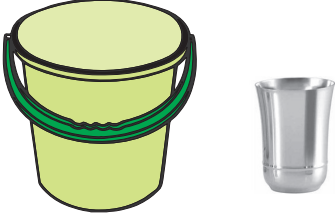

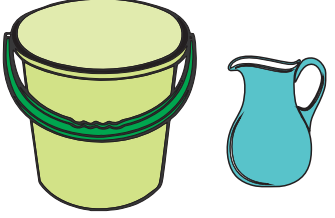

❖ તે તૈયાર કરેલા ત્રાજવાની મદદથી વસ્તુઓનું વજન કરવા માટે કચૂકા/ બી/ લખોટી અથવા ઘનનો ઉપયોગ કર. કોઠો પૂર્ણ કર.

વસ્તુ	કચૂકા/ બી/ લખોટી/ ઘન
	દા.ત. ૧૦ કચૂકા

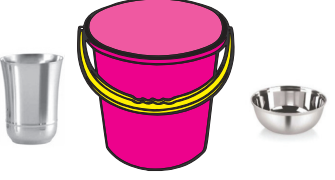

(શિક્ષક/પાલકોએ પ્રત્યક્ષ કૃતિ કરાવી લેવી.)

૨૦. ધારકતા માપીએ.

❖ પહેલાં અંદાજે અને પછી માપીને લખ. (શિક્ષક/પાલકોએ પ્રત્યક્ષ કૃતિ કરાવી લેવી.)

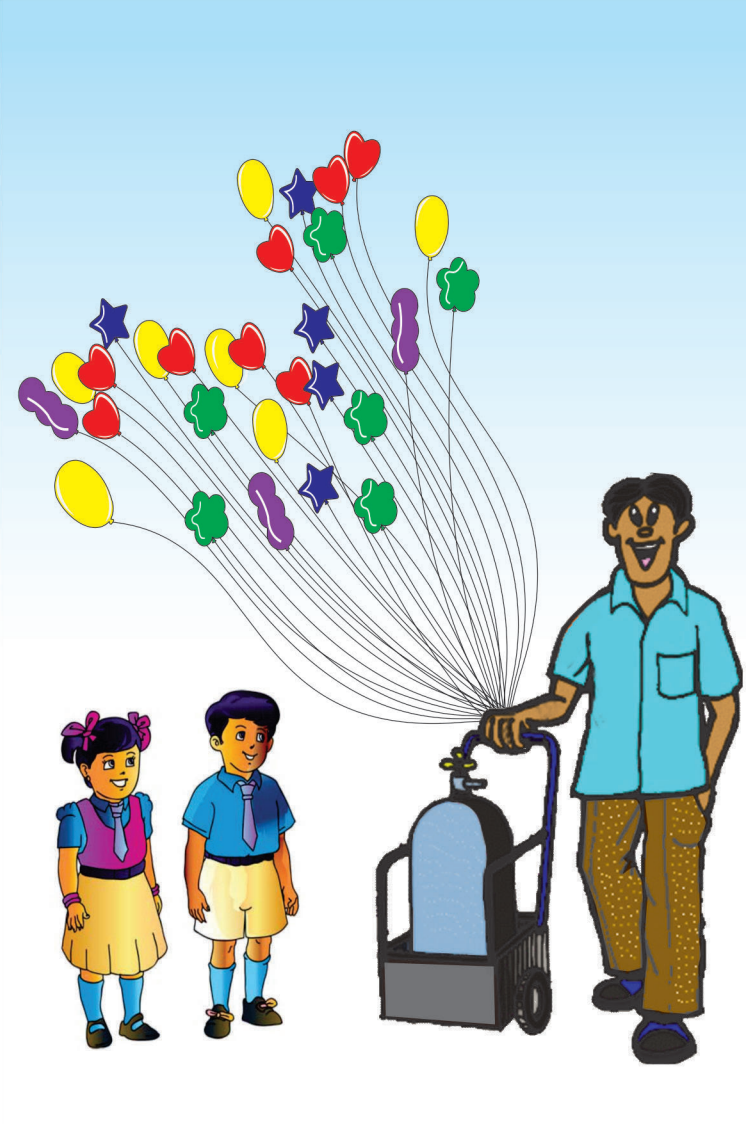
	અંદાજે	પ્રત્યક્ષ
	ડોલમાં ગ્લાસ પાણી સમાશે.	ડોલમાં ગ્લાસ પાણી સમાશે.
	ડોલમાં લોટા પાણી સમાશે.	ડોલમાં લોટા પાણી સમાશે.
	ડોલમાં જગ પાણી સમાશે.	ડોલમાં જગ પાણી સમાશે.
	ડોલમાં વાટકા પાણી સમાશે.	ડોલમાં વાટકા પાણી સમાશે.

❖ ધારકતાનુસાર યોગ્ય ચઢતો ક્રમ ઓળખ અને તેની નીચેના ચોક્કામાં (✓) આવી નિશાની કર.

		
☐	☐	☐

૨૧. માહિતીનું વ્યવસ્થાપન

❖ ચાલો મજા કરીએ અને રંગ ભરીએ.

એક ફુગા માટે એક જ ખાનું રંગ.					
૧૦					
૯					
૮					
૭					
૬					
૫					
૪					
૩					
૨					
૧					
ફુગા					

ઉપરના ચિત્ર ઉપરથી ખાલી જગ્યા ભર.						કુલ
ફુગાનો રંગ	લાલ	
ફુગાની સંખ્યા	૮					

❖ ચિત્ર જોઈ રમકડાંની સંખ્યા લખ.

રમકડાં	કાર	પતંગ	ઢીંગલી	બેટ	બોલ
માનસી પાસે					
રાજુ પાસે					

૧)	માનસી પાસે કુલ કેટલી કાર છે ?	
૨)	રાજુ પાસે કેટલા પતંગ છે?	
૩)	રાજુ અને માનસી પાસેના મળીને કુલ કેટલા પતંગ છે?	
૪)	બન્નેના મળીને કુલ કેટલા બોલ છે ?	
૫)	માનસી પાસે કુલ કેટલા રમકડાં છે?	
૬)	રાજુ પાસે બેટ-બોલની કેટલી જોડીઓ છે?	
૭)	માનસી પાસે રાજુ કરતાં કેટલા બેટ વધારે છે ?	

૨૨. આકૃતિબંધ પૂર્ણ કરીએ.

❖ નિરીક્ષણ કરીને આકૃતિબંધ પૂર્ણ કર.

==	↕↕	==	↕↕			
☹	😊	☹	☹			
🌿	🌿	🌿				
AA	BB		DD			GG
૨	૧૨	૨૨	૩૨			

❖ આપેલા ચિત્રો અને અંક વાપરીને જુદાં જુદાં આકૃતિબંધ તૈયાર કર.
(ચિત્રો/ અંક કેટલા પણ વાપરી શકે છે.)

				૧	૨	૦	૩	૪
૫	૬	૭	૮	૯				
								

૨૩. ગુણાકારની પૂર્વ તૈયારી

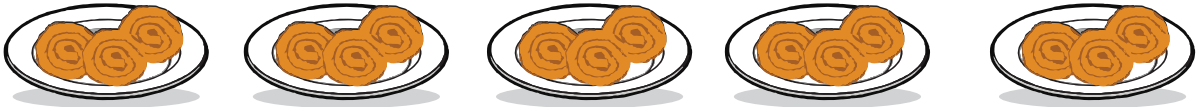
❖ શાળાના બાગમાં એના, સમીરા, અહમદ અને સચિન દરેકે બે છોડ વાવ્યા.

એના	સમીરા	અહમદ	સચિન	=	કુલ વાવેલાં છોડ			
				=				
<input type="text" value="૨"/>	+	<input type="text" value="૨"/>	+	<input type="text" value="૨"/>	+	<input type="text" value="૨"/>	=	<input type="text" value="૮"/>
							ચાર વખત બે છોડ	
							એટલે કુલ આઠ છોડ વાવ્યા.	
							$૨ \times ૪ =$ <input type="text" value="૮"/>	
							<input type="text" value="૨"/> ગુણ્યા <input type="text" value="૪"/> બરોબર <input type="text" value="૮"/>	

❖

			
			
<input type="text"/>	+	<input type="text"/>	+
<input type="text"/>		<input type="text"/>	
			= <input type="text"/>
			<input type="text"/> વખત <input type="text"/> પક્ષી
			એટલે કુલ <input type="text"/> પક્ષી થયા.

❖ ઉપર આપેલી કૃતિ પ્રમાણે નીચેનું ઉદાહરણ ગણ.

- ૧) કુલ કેટલી રકાબી છે?
- ૨) એક રકાબીમાં કેટલી ચકરીઓ છે?
- ૩) કુલ કેટલી ચકરીઓ છે?

પાંચ વખત ત્રણ એટલે જ = + + + + = ૧૫

$૩ \times ૫ =$

શ્રેયનામાવલિ : કાર્યપુસ્તિકા : ધોરણ બીજું : વિકાસ, લેખન નિર્મિતી સહભાગ

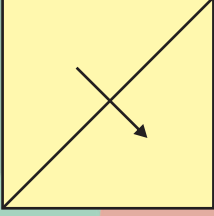
અ.ક્ર.	નામ	પદ	કાર્યાલય
૧.	અનુપમા તાવશીકર	વરિષ્ઠ અધિવ્યાખ્યાતા	જિલ્લા શિક્ષણ અને પ્રશિક્ષણ સંસ્થા, સિંધુદુર્ગ
૨.	ડૉ. ભાગિરથી ગિરી	વરિષ્ઠ અધિવ્યાખ્યાતા	જિલ્લા શિક્ષણ અને પ્રશિક્ષણ સંસ્થા, લાતુર
૩.	વિજય ગાયકવાડ	વરિષ્ઠ અધિવ્યાખ્યાતા	જિલ્લા શિક્ષણ અને પ્રશિક્ષણ સંસ્થા, ધૂળે
૪.	શૈલેશ પાટીલ	અધિવ્યાખ્યાતા	જિલ્લા શિક્ષણ અને પ્રશિક્ષણ સંસ્થા, જળગાંવ
૫.	ડૉ. દિનેશ ચૌધરી	અધિવ્યાખ્યાતા	જિલ્લા શિક્ષણ અને પ્રશિક્ષણ સંસ્થા, થાણા
૬.	શિવાજી ઠાકુર	અધિવ્યાખ્યાતા	જિલ્લા શિક્ષણ અને પ્રશિક્ષણ સંસ્થા, ધૂળે
૭.	નિલોફર પટેલ	અધિવ્યાખ્યાતા	પ્રાદેશિક વિદ્યા પ્રાધિકરણ, ઔરંગાબાદ
૮.	ચંદન કુલકર્ણી	પ્ર. ગટશિક્ષણાધિકારી	પંચાયત સમિતી, અંબાજોગાઈ
૯.	અતુલ કુલકર્ણી	વિષય સહાયક	જિલ્લા શિક્ષણ અને પ્રશિક્ષણ સંસ્થા, નાંદેડ
૧૦.	અશ્વિન કિનારકર	વિષય સહાયક	પ્રાદેશિક વિદ્યા પ્રાધિકરણ, નાગપુર
૧૧.	બાલાજી જબડે	વિષય સહાયક	જિલ્લા શિક્ષણ અને પ્રશિક્ષણ સંસ્થા, હિંગોલી
૧૨.	ઉમેશ રાઉત	વિષય સહાયક	જિલ્લા શિક્ષણ અને પ્રશિક્ષણ સંસ્થા, પાલઘર
૧૩.	સુભાષ મારવાડે	વિષય સહાયક	જિલ્લા શિક્ષણ અને પ્રશિક્ષણ સંસ્થા, ગોંધિયા
૧૪.	મનીષ દિધેકર	વિષય સહાયક	જિલ્લા શિક્ષણ અને પ્રશિક્ષણ સંસ્થા, અમરાવતી
૧૫.	ગજાનન પવાર	વિષય સહાયક	જિલ્લા શિક્ષણ અને પ્રશિક્ષણ સંસ્થા, બુલડાણા
૧૬.	વિશ્વંભર આળણે	વિષય સહાયક	જિલ્લા શિક્ષણ અને પ્રશિક્ષણ સંસ્થા, વાશિમ
૧૭.	બસવેશ્વર કલ્યાણકસ્તુરે	વિષય સહાયક	જિલ્લા શિક્ષણ અને પ્રશિક્ષણ સંસ્થા, રત્નાગિરી
૧૮.	પ્રભાકર કાકડે	મુખ્યાધ્યાપક	જિ. પ. પ્રાથ. શાળા ગાઢેજળગાવ, તા. જિ. ઔરંગાબાદ
૧૯.	આણણાપા પરીટ	સહશિક્ષક	ન્યુ ઈંગ્લિશ સ્કૂલ, જ્યુનિ. કૉલેજ, લાટ, જિ. કોલ્હાપુર
૨૦.	સુવર્ણા દેશપાંડે	સહશિક્ષિકા	ન્યુ ઈંગ્લિશ સ્કૂલ, સાતારા
૨૧.	નામદેવ ધનાવડે	ઉપશિક્ષક	જિ.પ.પ્રાથ.શાળા મહાતે ખુ., તા. જાવળી, જિ. સાતારા
૨૨.	વર્ષા શાહ	સહશિક્ષિકા	સંઘવી કે.મ.હાઈસ્કુલ, પુણે
૨૩.	કોમલ પટેલ	સહશિક્ષિકા	સંઘવી કે.મ.હાઈસ્કુલ, પુણે

શિક્ષકોમાટે સૂચના : (૧) વિદ્યાર્થીઓને સ્વયં-અધ્યયનની ટેવ પડે અને અધ્યયન નિષ્પત્તિ અનુસાર પ્રગતિ કરવાની તક મળે એ હેતુથી આ કાર્યપુસ્તિકા તૈયાર કરવામાં આવી છે. (૨) પાઠ્યપુસ્તકમાંનો આશય અથવા પાઠ્યાંશ શીખી લીધા પછી વિદ્યાર્થી નિયમિતપણે કાર્યપુસ્તિકામાંની કૃતિ પૂર્ણ કરે એવી અપેક્ષા છે. (૩) આ કાર્યપુસ્તિકા આકર્ષક કરવા માટે ભરપૂર ચિત્રોનો, જરૂર જણાય ત્યાં સુબક આકૃતિઓનો અને તકતાઓ તેમ જ કાર્યપુસ્તિકામાંની કૃતિઓમાં રંજકતા લાવવા ગણિતીય કોયડાનો સમાવેશ કર્યો છે. (૪) કાર્યપુસ્તિકામાંની દરેક કૃતિ વિશિષ્ટ અધ્યયન નિષ્પત્તિ પર આધારિત હોવાથી શિક્ષકોએ અધ્યયન પ્રક્રિયાના અંતિમ ટપ્પા પર ભાર ન મૂકતાં દરેક વિદ્યાર્થી અપેક્ષિત ક્ષમતા પ્રાપ્ત કરી શકે તે તરફ ધ્યાન આપવું. (૫) શૈક્ષણિક વર્ષમાં દરેક વિદ્યાર્થી કાર્યપુસ્તિકામાંની કૃતિ પૂર્ણ કરે તે માટે શિક્ષકોએ સ્થાનિક પરિસ્થિતિનુરૂપ નિયોજન કરવું. (૬) કાર્યપુસ્તિકામાં ઘણી જગ્યાએ કૃતિની શરૂઆતમાં નમૂનાના દાખલા કે કૃતિ કરીને દર્શાવ્યા છે; જેનો ઉપયોગ કરી વિદ્યાર્થી આગળની કૃતિ સ્વપ્રયત્નથી પૂર્ણ કરશે. (૭) શિક્ષકોએ વિદ્યાર્થીઓની જરૂરિયાતનુસાર વૈયક્તિક અથવા જૂથમાં માર્ગદર્શન કરવું. (૮) ગણિતીક સંકલ્પના વિદ્યાર્થીઓમાં સંક્રમિત કરતી વખતે સ્થાનિક પરિસરમાંથી તે સંકલ્પનાઓ વિદ્યાર્થી શીખી શકે એવી તક નિર્માણ કરવાનો શિક્ષકોએ પ્રયત્ન કરવો તેમ જ એવી તક શોધવા માટે વિદ્યાર્થીઓને પ્રોત્સાહન આપવું અથવા પ્રવૃત્ત કરવા. (૯) વિદ્યાર્થીઓનું મૂલ્યાંકન કરવું - એ આ કાર્યપુસ્તિકાનો એકમેવ ઉદ્દેશ્ય નથી. પણ ગણિતનો ડર (ભય) દૂર કરીને ગણિતનો આનંદ લેવા માટે શીખવવું એ છે. (૧૦) દરેક બાળક ગણિત શીખી શકે છે એવો વિશ્વાસ મનમાં રાખી શિક્ષકોએ દરેક વિદ્યાર્થીને આ કાર્યપુસ્તિકાની મદદથી અધ્યયન-અધ્યાપન પ્રક્રિયામાં સહભાગી કરી લેવા.

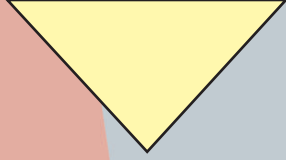
આલો બનાવીએ !

કાગળની ગડી વાળીને ફૂતરાનું ગલૂડિયું અને ઘર બનાવ.
આની માટે તને જોઈશે એક ચોરસાકૃતિ કાગળ અને કેટલાક રંગ.

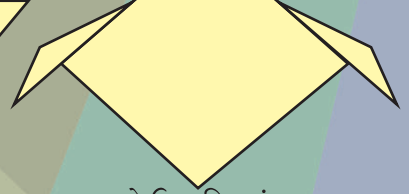
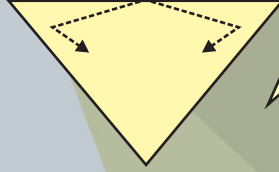
૧. ફૂતરાનું ગલૂડિયું

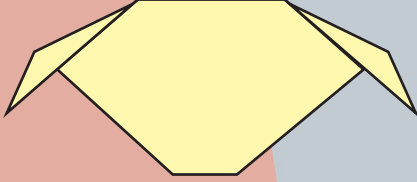
૧. કાગળની ચિત્રમાં બતાવ્યાપ્રમાણે ગડી વાળ. જેથી તને ત્રિકોણાકૃતિ મળશે.

૨. નીચે છોડો આવે એવી રીતે ત્રિકોણ પકડ.

૩. હવે ઉપર ચિત્રમાં બતાવ્યા-પ્રમાણે ઉપરના બન્ને ખૂણા નીચેની તરફ વાળ.

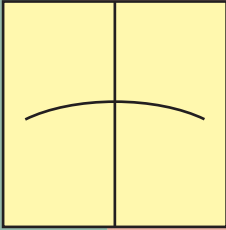
૪. નીચેનો ખૂણો પાછળની તરફ વાળ.

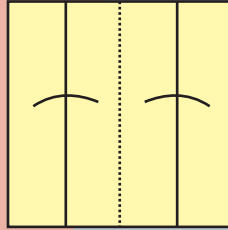
૫. આંખો અને નાક દોર હવે ફૂતરાના ગલુડિયાને રંગ.

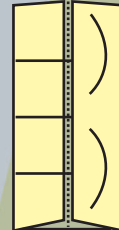
૨. ઘર

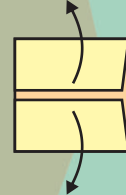
૧. કાગળની અડધી ગડી વાળ.

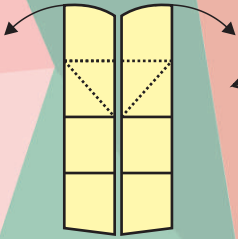
૨. વચ્ચેની રેખા સુધી આવે એવી ગડી વાળ.

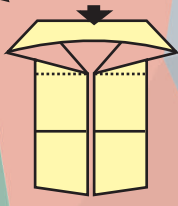
૩. ટપકાંની રેખા સુધી ગડી કર.

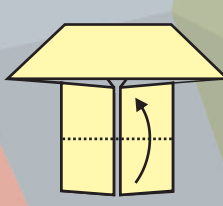
૪. પાછળની બાજુથી ગડી કર.

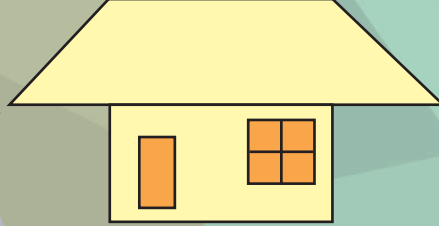
૫. ખોલ (ઉઘાડ).

૬. સપાટ કર.

૭. ટપકાંની રેખા સુધી ગડી કર.

૮. દરવાજો અને બારી દોરી પૂર્ણ કર. હવે ઘર રંગ.